

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 40
Spalio - October 5, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Nors Sov. Sga ir Vietnamas labai priešinosi, JT nutarė Kambodijos atstovavimą JT palikti niekur palankumo dėl žiauraus valdymo neįsigijusiai buv. min. pirmininko Pol Pot, o ne Vietnamo pastatytai Heng Samarin vyriausybei.

Sov. S-gos užs. reik. ministeris Andrei A. Gromyko JT pasakytų kalboj aplinkiniams žodžiais paneigė sovietų kautynių brigados buvimą Kuboj ir ragino JAV šį klausimą užmiršti.

Prez. Carter sudarė 6 asmenų buv. gynybos sekr. Clark P. Clifford pirmininkaujamą komisiją, kuri, ištyrusi turimą įrodymą medžiagą, prezidentui patartų dėl vyriausybės politikos, sprendžiant sovietų brigados Kuboj klausimą.

JAV susitarė su Meksika dėl natūralių dujų pardavimo JAV.

Dabartinė Rodezijos vyriausybė ir patriotinio fronto partizanai sutiko su pagrindiniais Britanijos vyriausybės siūlymais Rodezijos ateičiai tvarkyti. Būsimame Rodezijos parlamente 20 proc. jo atstovų bus palikta baltiesiems, bet jie neturės sprendžiamosios galios tvarkant Rodezijos vidaus reikalus.

Britanijos darbo partijoj vyksta aštri kova dėl partijos vadovybės ir jos ateities politikos tarp nuosaikiosios partijos grupės, kuriai vadovauja buv. min. pirmininkas James Callaghan, ir jos kairiojo sparno, vadovaujamo Anthony Wedgwood Benn.

V. Vokietija, negalėdama pati gamintis branduolinių ginklų dėl jai taikomų tarptautinių draudimų, siekia savo kariuomenę aprūpinti moderniausiais ginklais, kad galimo karo su Sov. S-ga atvejų būtų pajėgi priešintis.

Pakistano prez. Zia ul-Haq griežtai paneigė, kad Pakistanas ruošiasi gamintis branduolinius ginklus, ir paprašė JAV vėl teikti jam karinę pagalbą, kurią prez. Carter šį pavasarį buvo nutraukęs.

Kinijos užs. reik. min. pavaduotojas Wang Youping atvyko į Maskvą tartis dėl santykių pagerinimo.

Izraelio ir Sirijos kovos lėktuvai vėl susikovė viršum Libano sostinės. Sirija neteko keturių MIC-21 lėktuvų. Visi JAV pagaminti F-15 Izraelio lėktuvai grįžę, nors Sirija tvirtina numušusi du.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance JT pasakytų kalboj pareiškė, kad JAV sieks pastovių paliaubų Libane ir visuotinių pasitarimų pastoviom aliejaus kainom ir jo tiekimui užtikrinti.

Ženevoj vykstančioj 140 valstybių konferencijoj dėl radio transliacijom bangų paskirstymo iškilo aštrūs ginčai tarp vakarų ir atsilikusių valstybių dėl informacijos perdavimo. Atsilikusios valstybės reikalauja pastovių ir didelių radio bangų kanalų, kurių 90 proc. šiuo metu kontroliuoja vakarų valstybės.

Prez. Carter tarėsi su trim Nikaragvos juntos nariais dėl karinės pagalbos teikimo.

Lietingam sezonui baigiantis, Vietnamas pradėjo didelio masto karinius veiksmus prieš Kambodijoj veikiančius buv. min. pirmininko Pol Pot partizanus. JAV yra dėlto labai susirūpinusios ir tarėsi tuo reikalu su suinteresuotom valstybėm.

P. Afrika suteikė savo juodiesiems teisę steigti darbo unionas, turinčias teisę ginti darbininkų reikalus prieš darbdavius.

BEDIEVIŲ NERIMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

1978 birželio 16 Kaišiadoryse įvyko LKP miestų ir rajonų komitetų sekretorių bei kitų ideologinės propagandos darbuotojų pasitarimas, kaip toliau "komunistiškai auklėti darbo žmones". Šį kartą daugiausia kalbėta apie civilines apeigas ir tradicijas, kurios turi pakeisti religines apeigas bei tradicijas. Dalyvavusių kalbos bei pasisakymai buvo išleisti atskira brošiūra ("Medžiaga", sudarytojas P. Mišutis, Vilnius, 1979). Brošiūra skirta ideologiniams darbuotojams, viešai neplatinama ir išleista labai ribotu tiražu — 400 egz.

Be abejo, ši brošiūra neatspindi visos pasitarimo medžiagos, ji gerokai perredaguota, bet vis dėlto leidžianti susidaryti vaizdą, kas šiuo metu patarpo CK ir kokias direktyvas davė savo propagandos vykdytojams.

Kalbėdamas apie civilines apeigas, A. Česnavičius, MT pirmininko pavaduotojas, teigė: "Vis platesnis pastarųjų įdiegimas turi padėti dar vaisingiau spręsti religijos ir bažnyčios įta-

kos žmogui mažinimo, materialinės pasaulėžiūros formavimo klausimus..." (3 psl.). P. Mišutis, susirūpinęs, kad iki šiol Lietuvoje tebešvenčiami vardadieniai, kelia klausimą: "Tad ar reikia šią "tradiciją" palaikyti?" Ir, be abejo, siūlo: "Gal užtektų gimtadienių, kurių minėjimo prasmė aiški!" (41 psl.). P. Mišutis nori išnaikinti vardadienių tradiciją neva tuo pretekstu, kad jų "prasmė neaiški". Tuo tarpu truputį anksčiau teigė: "... jis

(t.y. vardadienis) turėjo religinį atspalvį. Ir švenčiami buvo daugiausia ir plačiausiai "šventieji" vardai, turį "patronus". Ir dabar dažniausia švenčiami Antanai, Petrai, Povilai, Juozapai, Kazimierai..." (41 psl.).

Savo ruožtu Panevėžio m. LKP komiteto sekretorė T. Bitinaitė priversta konstatuoti faktą, kuris "... neleidžia nusiraminti, nes iš praktikos žinome, jog dar nemaža dalis apeigas dvigubina. (nukelta į 2 psl.)

ŠV. TĖVO VIZITAS LENKIOJE

1979 birželio 2-10 Šv. Tėvas Jonas Paulius II lankėsi Lenkijoje. Nors sovietinė valdžia neleido nuvykti į Lenkiją nei Lietuvos vyskupams, nei kunigams, nei tikintiesiems, tačiau Popiežiaus vizitą pusė Lietuvos galėjo stebėti televizijos ekranuose. Lietuvos kunigai ragino tikintčiuosius nors per televiziją sekti Šv. Tėvo vizitą Lenkijoje.

Šv. Tėvo viešnagė Lenkijoje

paliko didelį įspūdį ne tik Lietuvos tikintiesiems, bet ir ateistams, kurie turėjo progos girdėti Popiežių kalbant ir matyti, kaip komunistinėje valstybėje vyriausybė ir milijonai žmonių sutiko Katalikų Bažnyčios galvą.

Lietuvos sovietinė spauda apie šį Popiežiaus apsilankymą Lenkijoje tepranešė vos keletos eilučių informaciją.

BATUNo surengtos demonstracijos prie Jungtinių Tautų rugsėjo 28, penktadienį. Demonstracijų tikslas — prisiminti Molotovo Ribbentropo pakto 40 metų sukaktį ir paremti 45 pabaltiečius, kurie Maskvoje tos sukakties proga reikalavo Pabaltijo kraštam laisvės.

Nuotr. L. Tamošaitis

Pabaltiečiai Maskvoje pasmerkė Hitlerio-Stalino paktą

Reuteris ir kitos Vakarų žinių agentūros rugpjūčio 24 paskelbė žinią, jog 45 lietuviai, latviai ir estai rugpjūčio 23 Maskvoj pareikalavo, kad trim Pabaltijo respublikom būtų leista laisvai apsispręsti, nes jos buvo neteisė-

tai aneksuotos remiantis 1939 sovietų ir nacių nepuolimo paktu. Pabaltiečių grupė, kurioj buvo keturi kunigai, išdalino Vakarų žurnalistams išsamų pareiškimą, kurio data sutampa su Molotovo-Ribbentropo pakto 40-siomis metinėmis. Pareiškimas adresuotas Sovietų Sąjungos, Vakarų ir Rytų Vokietijos vyriausybėm bei Jungtinėm Tautom. Jame tvirtinama, kad sovietų armija įsiveržė į Pabaltijo valsty-

bes, vykdydama pakto slapto protokolų nurodymus. "Molotovo-Ribbentropo paktas", rošoma pareiškime, "buvo sąmokslas tarp dviejų didžiųjų istorijos tironų — Hitlerio ir Stalino, nukreiptas prieš taiką bei žmogiškumą ir įžiebęs antrąjį pasaulinį karą."

Andriejus Sacharovas, Maskvos Helsinkio grupės nariai ir kiti žymūs disidentai išleido atskirą pareiškimą, kuriame jie pasisakė remia pabaltiečių akciją. (Elta)

Clevelande praėjusį savaitgalį įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės IX-tos Tarybos pirmoji sesija. Registracijoje registruojasi Švietimo Tarybos pirmininkas Bronius Juodelis, šalia stovi Ohio LB apygardos pirm. dr. Antanas Butkus. Prie registracijos stalo iš k. Nijolė Lenkauskaitė, Kristina Rociūnaitė, Sigutė Lenkauskaitė. Nuotr. V. Bacevičius

SOLISTAS V. DAUNORAS VĖL BELDŽIASI

Jo antras laiškas A. Barkauskui

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininko Pavaduotojui, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Pirmininkui Drg. A. Barkauskui

Lietuvos TSR liaudies artisto, visasąjunginio ir tarptautinio vokalistų konkursų laureato, docento V. DAUNORO

PAREIŠKIMAS

Aš gerai įsivaizduoju Jūsų užimtumą valstybinėse pareigose, bet neišvengiamai esu priverstas Jus trukdyti.

Kaip Jūs žinote, 1978 m. spalio 2 d. esu pasiuntęs pareiškimą Jūsų vardu dėl išvykimo į Italiją. To pareiškimo atgarsiai padarė įtakos mano darbui konservatorijoje. Nurodysiu tik vieną faktą.

1979 metų vasario mėnesyje, prasidedant antram mokslo metų semestru, mano perspektyviausią IV-to kurso studentą, A. Markauską (baritonas), paskyrė tęsti studijas, solinio dainavimo specialybėje, iš mano klasės į e. doc. p. TSRS I. a. V. Noreikos klasę. Šį paskyrimą padarė remdamiesi studento pareiškimu, kurio esmę sudaro vienintelis argumentas — mano minėtas pareiškimas.

Kadangi Jums pasiūsto mano pareiškimo esmėje ir turinyje kriminalinio ar politinio nusikaltimo nežvelgiu, man kelia pagrįstą susirūpinimą ne studento pareiškime esanti argumentuotė, bet jos palaikymas bei pritarimas.

CLEVELANDE POSĖDŽIAVO JAV LB IX-OJI TARYBA

Nauju JAV LB Krašto valdybos pirmininku išrinktas Vytautas Kutkus iš Detroito. Tarybos prezidiumas perkeltas į Bostoną.

JAV LB devintosios tarybos, išrinktos gegužės mėn., pirmoji sesija vyko rugsėjo 29-30 Clevelande.

Sesiją atidarė aštuntosios tarybos pirm. Raimundas Kudukis. Po Lietuvos himno ir kun. Kornelijaus Bučmio maldos žodžių sesiją sveikino LB Ohio apygardos pirm. dr. Antanas Butkus ir LB Clevelando apylinkės pirm. J. Malskis.

Nominacijų komisija suskaitė, kad iš galinčių dalyvauti su balsavimo teise 66 tarybos narių ir apygardų pirmininkų sesijoj dalyvavo 52.

Vytautas Kamantas, PLB valdybos pirmininkas, ilgesniame pranešime supažindino su PLB valdybos pirmųjų metų veikla, ateities planais ir lūkesčiais. Sveikino ir Kanados LB Krašto valdybos pirm. J.R. Simanavičius.

Buvusios JAV LB Krašto valdybos nariai savo pranešimus padarė šia eile: pirm. A. Gečys, vicepirm. organizaciniam reikalui B. Raugas, išžininkas F. Andriūnas, Švietimo tarybos pirm. B. Juodelis, Kultūros t-bos pirm. A. Radžius, Visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Zerr. Savo pranešimus pateikė ir kiti buvusios tarybos organų atstovai: kontrolės komisijos pirm. kun. dr. K. Bučmys, garbės teismo narys J. Ardis, Lietuvių Fondo pirm. dr. A. Razma, Tautinių šokių šventės pirm. J. Talandis.

Sulaukus rinkimų laiko, kandidatuoja į JAV LB Krašto valdybą pareiškė savo nusistatymą dėl ateities veiklos ir atsakinėjo į tarybos narių klausimus. Suskaičius balsus, rezultatai buvo tokie: V. Kutkus iš Detroito gavo 29 balsus, dr. A. Butkus iš Clevelando — 15, V. Vaitkus iš Waterburio — 8.

Renkant JAV LB devintosios tarybos prezidiumą, kandidatavo

Gerb. Pirmininke, nuo 1978 m. spalio 2 dienos praėjo beveik 5 mėnesiai. Pradiniame minėtame laikotarpyje buvau pakviestas trims pokalbiams: pas Jūsų asmeniškai įgaliojotą H. Zabolį, Lietuvos TSR Kultūros ministrą J. Bielinį ir pas Lietuvos TSR Valstybinės Konservatorijos rektorių J. Karnavičių. Pokalbiai įvyko dalykiškoje abipusio supratimo atmosferoje, išsiaiškinant išvykimo tikslą bei jo laikiną trukmę. Laikino išvykimo trukmę, ką pabrėžiau minėtuose pokalbiuose, mano manymu, priklauso nuo Jūsų sprendimo.

Tokiu būdu buvo ir yra logiška dar su didesniu atsidavimu dirbti priklausomą man darbą konservatorijoje, laukiant atsakymo į mano pareiškimu pareiktą prašymą. Ką ir darau.

Nežiūrint į tai, per minėtą laikotarpį susilaukiau įžeidinėjimų, šmeižtų bei šantažo iš įvairaus rango asmenų. Visa tai, palyginus su aukščiausiu minėtu studento atveju, yra nereikšminga. Studento atvejas, kurį tenka pabrėžti, sukėlė manyeje toli siekiančius samprotavimus, kurių šviesoje tampa abejotinos darbo perspektyvos konservatorijoje. Žlugdančios optimistinių požiūrių į mano kūrybinio gyvenimo ateitį.

Mano giliu įsitikinimu, būtų neįkainuojama parama man tai Jūsų atsakymas į mano pareiškimą, kurį išsiunčiau Jūsų vardu 1978 metais spalio 2 dieną.

1979 m. vasario 19 d.

Lietuvos TSR I. a. V. Daunoras

Savaitės įvykiai

Salvadoro kairieji užėmė darbo ministerijos rūmus ir reikalavo geresnių darbo sąlygų darbininkams ir paleisti politinius kalinius. Per susirėmimą su jais prie vyriausybės rūmų žuvo 7 ir buvo sužeista apie 30 žmonių.

JAV saugumo tarnybos pranešimas tvirtina, kad Sov. S-ga net 11 kartų bandė apeiti 1972 sudarytą strateginių ginklų apribojimo sutartį povandeninių laivų ir raketų gamybos srityse.

Izraelis vėl grąžino Egiptui 2.700 kv. mylių Sinajaus pusiasalio plotą.

Iranas įvykdė mirties bausmę dviem buvusiem senatoriams ir šacho asmeniniam gydytojui.

Irano kurdai, nepaisant paskutiniu metu patirtų pralaimėjimų, vykdo partizaninius veiksmus.

Saudi Arabija, siekdama užtikrinti aliejaus kainų pastovumą ir aliejaus tiekimą, nutarė iki š.m. pabaigos gaminti 1 mil. statinių aliejaus kasdien daugiau, kaip anksčiau jai buvo skirta.

Britanija ir Prancūzija sutarė nutraukti greitesnių už garsą keleivinių Concorde lėktuvų gamybą.

Centrinės Afrikos imperijos imperatorius Bokassa I jo vizito Prancūzijoje metu buvo pašalintas iš pareigų. Jo pareigas perėmė pirmasis valstybės prez. David Dacko, pažadėjęs atstatyti demokratinę tvarką. Tvarkai palaikyti Prancūzija ten pasiuntė 300 savo karių.

V. Vokietija, susitarusi su kitom Europos valstybėmis, nustatė savo markės naują vertę Europos pinigų sistemoje.

Ganai neseniai perversmą įvykdęs aviacijos lttn. Jerry Rawling valdžią perleido teisėtai išrinktam civiliniam prezidentui Hilla Liman.

Prieš metus pabėgęs sovietų pilietis ir JT pasekretoris Arkadi N. Ševčenko pareiškė, kad daug Sov. S-gos šnipų yra įsifiltravę į JT sekretoriatą ir kad New Yorkas yra pasidarys svarbiausia sovietų šnipų baze, kur dirba apie 300 KGB agentų. Jis teigia, kad ir dabartinis gen. sekretorius padėjėjas Viktor M. Leskovskis ir Zenevoj dirbantis JT sekretoriato asmeninės dalies vedėjas Geli Dneprovskis ešą sovietų agentai.

Iranas ištrėmė Wall Street Journal korespondentą Rama Chandra Mohan už spaudos nuostatų pažeidimus.

Italijos raudonosios brigados teroristai nužudė Fiat firmos vyr. planavimo inžinierių Carlo Ghiglieno.

Salvadoro teroristai pagrobė Amerikos Beckman Instruments firmos pareigūnus Dennis Mc Donald ir Fausto Bucheli.

Baskų teroristai San Sebastian mieste nušovė provincijos karinį gubernatorių gen. Lorenzo Gonzalez-Valles Sanchez.

Italijos policija sunkiai sužeidė ir sulaukė raudonosios brigados viena vadų Prospero Galinari, įsivėlusį į buv. min. pirmininko Aldo Moro pagrobimą ir nužudymą.

Valst. sekr. Cyrus R. Vance paskutinis pasitarimas su Sov. S-gos užs. reik. min. Andrei Gromyko dėl sovietų brigados Kuboje pasibaigė reikalo neišsprendus.

Ginkluoti Argentinos teroristai užpuolė ūkinio planavimo sekretoriaus Guillermo Walter Klein vilą ir ją išsprogdino. Žuvo du vilą saugoję pareigūnai, o pats sekretorius ir jo šeima buvo sužeisti.

Izraelio ir Egipto pasitarimai dėl palestiniečių autonomijos suteikimo pasibaigė be rezultatų. Izraelio užs. reik. min. Moshe Dayan pareiškė, kad Izraelis sutiktų tartis su Palestinos išlaisvinimo org-ja, jei ji atsakytų karinio pobūdžio ir pasidarytų tik politinė organizacija.

JAV kongresas patvirtino prezidentą Carter siūlytą įsteigti atskirą švietimo departamentą, kuris iki šiol buvo įjungtas į sveikatos, švietimo ir gerovės departamentą.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

(atkelta iš 1 psl.)

Jaunimo tarpe formuojasi neseika mada tuoktis bažnyčioje. Prašmatnumo etalonu laikoma — tuoktis vakare kažkurioje bažnyčioje prie Kauno marių. Kartais religiniais patarnavimais naudojasi ir netikintieji, teigdami, kad tuo palaiko nacionalines tradicijas" (44 psl.). Toliau T. Bitinaitė pažymi: "Susirūpinimą kelia didėjantis skaičius žmonių, pernelyg susižavinčių religinėmis relikvijomis, kolekcionuojančių jas, puošiančių jomis butus, manančių, jog tai yra nacionalinės vertybės. Baigiamos nuniokioti senos kapinaitės, net bandoma apiplėšti bažnyčias. Reikėtų girežčiau pakalbėti apie tokius kolekcionierius. Tada gal sumažėtų ir jaunųjų su kryželiais ant kaklo skaičius santuokų patalpose" (45 psl.).

Cia pirmiausia reikėtų paklausti T. Bitinaitės, iš kur ji žino, kad tie, kurie "naudojasi religiniais patarnavimais", yra netikintys? Antra, tikra tiesa, kad religija saugo mūsų nacionalines tradicijas ir kad mes pradėdame vis giliau šią tiesą įsisąmoninti, nors tos religinės tradicijos T. Bitinaitės bei kitų panašių kolaborantų laikomos "neseika mada". Taip pat nėra čia ir jokio "prašmatnumo etalono", kaip tai norėtų įteigti Bitinaitė,

o tik didesnis atsargumas tų, kurie yra bailesni ir nori išvengti persekiojimų. Tik tegul nustoja persekiojė religiją ir varginę tikinčiuosius, — ir tokiu "prašmatnumo etalonu" galės didžiuotis kiekviena Lietuvos bažnyčia!

Iki neįtikėtino absurdo nusišnekėjo T. Bitinaitė, teigdama, kad senas kapinaites naikina kolekcionieriai. Šiandien Lietuvoje siaučia ideologinis chuliganizmas, laiminamas valdžios ir skatinamas kaip tik tokiu "ideologiniu darbuotoju", kaip T. Bitinaitė, turinti drąsos niekšingus ateistų darbus suversti kažkokioms kolekcionieriams ir šitaip teisinti brutalią antireliginę veiklą, kurios nuolatiniai palydovai — smurtas ir jėga.

Kokio reikia įžulumo ir teigiant tokį absurdišką kaltinimą, kad iš kapinių ir bažnyčių pavogtais kryželiais puošiasi jaunavedžiai, ateidami į santuokų rūmus! O vis dėlto tiesa, kad jaunavedžiai (ir ne tik jie!) puošiasi ir, žinoma, ateityje puošis kryželiais ir kitokia religine simbolika, nežūrint į tai — patinka ar nepatinka T. Bitinaitė. Ne visi su kryželiais ant kaklo yra giliai tikintys, bet galima, nebijant suklysti, sakyti, kad tokie jaunuoliai vis dėlto dar nėra galutinai paskendę ateizmo prieta-

KAS KALTAS: "RUSIŠKUMAS" AR "KOMUNIZMAS"

Kas apsprendžia sovietinio režimo elgseną, ypač užsienio politikoj: rusų tautos istorinė patirtis, ar mažos grupės perimta komunistinė ideologija? Ar sovietinis režimas yra istorinės raidos tęstinumo, ar lūžio pavyzdys? Šiuo klausimu žurnale The Russian Review (1979, gegužės mėn.) diskutuoja profesoriai Richard Pipes ir Wladislaw G. Krasnow. Pasak Pipes tezės, kaip ją susumuoja Krasnowas, "sovietų politikos agresyvumą ir klasingumą" galima paaiškinti "rusų tautinio charakterio veidmainiškumu". Krasnowas kritikuoja tokį požiūrį kaip "esmiškai nepilną, grubiai kraštutinį ir klaidinantį". Sovietų vadai, tvirtina Krasnowas, vadovaujami "Komunistų manifestu", o ne rusų tautos kolektyvine psichologija ir istoriniais siekais.

Savo atsakyme Pipes nurodo, jog Krasnowo "ideologinis paaiškinimas" yra populiarus konservatyviųjų rusų emigrantų tar-

pe, o taip pat sutinkamas kitose grupėse. "Kada tik žmonės pergyvena savo pasaulio sugriuvimą", rašo Pipes, "jiems sunku prisipažinti, kad jis galėjo sugriūti dėl vidinių struktūrinių trūkumų. Todėl jie ieško atsakymų išorinėse priežastyse, kurių populiariausia vadinasi "piktos idėjos". Pipes tvirtina, kad neprasminga sukrauti visas kančias, kurias Sovietija patyrė ir kitam užkrovė nuo 1917 metų, ant atpirkimo ožio, ant jau seniai mirusio vokiečių rašytojo (t.y. Karolio Markso). Idėjos, rašo jis, nepagimdė stambių politinių ir visuomeninių pasikeitimų, bet, geriausiu atveju, juos paskatina — idėjos yra "veiksmingos tik ten, kur jom palankūs klimatas ir dirva".

(Elta)

NESULYDOMOS ETNIŠKOS GRUPĖS

Plačiai skaitomas Bostono dienraštis The Christian Science Monitor š.m. rugpjūčio 15 išspausdino Hinda Gonchor laišką su provokuojančia antrašte: "Sulydykim tas nesulydomas etniškas grupes".

New Yorke leidžiamas Daily News rugsėjo 27 įsidėjo šią karikatūrą. Gromyko Jungtinėse Tautose pasakė, kad Sovietų Sąjunga niekada kitiem negraso ir jų neliečia. Tikrumoje elgiasi priešingai, — kur tik gali, visus grobia ir pavergia.

ruose ir kad jie tikrai nedaužys ir neniekins religinių relikvijų. Galima drąsiai užtikrinti T. Bitinaitę ir jos bendraminčius, kad ir tuo atveju, jei Lietuvoje šiuo metu nebūtų nė vieno kolekcionieriaus, jaunuoliai puošęsi kryželiais ir nemažiau būtų religinių paveikslų bei tautinių simbolių tikinčiųjų ar tautinės savigarbos nepraradusių žmonių butuose!

Pasitarime kai kas siūlė "sukurti stiprią materialinę bazę", "tuokti iškilmingai" ir tuo atsverti "religinę įtaką". Šiuo klausimu įdomus P. Kūrio pastebėjimas: "Per pastaruosius du dešimtmečius respublikoje įregistruotų santuokų skaičius yra daugmaž stabilus — apie 30 tūkstančių kasmet. Tuo tarpu ištuoktų skaičius nuolat didėja, nors beveik 90 proc. santuokų sudaroma iškilmingai. Jeigu 1977 m. liaudies teismai ištuokė 9,428 šeimas, civilinės metrikacijos organai — 940 šeimų — tiesa, jau ne iškilmingoje aplinkoje, — tai 1957 metais respublikoje užregistruota iš viso 1,678 ištuokos" (50 psl.). Z. Barkauskienė, Anykščių raj. komiteto sekretorė, pasitarime kalbėjo: "Prieš keletą metų pakartodavo santuokas bažnyčioje apie 60 proc. rajono gyventojų, panašiai buvo ir su gimusių vaikų įregistravimu. Dabar besituokiančiųjų bažnyčioje sumažėjo iki 48 proc." (56 pssl.).

O juk galėjo partijos sekretorė Barkauskienė, taip "gerai žinodama", kad besituokiančiųjų bažnyčioje skaičius mažėja, pateikti pasitarimui taip pat ir ištuokų, abortų, didėjančio alkoholizmo duomenis rajone. Deja, tokia statistika neskelbiama, nes ji išgašdintų kiekvieną padoresnį žmogų. O svarbiausia — akivaizdžiai parodytų, kaip, proporcingai didinant ateistų ir indiferentų skaičių, didėja ir tos blogybės, kurios nėra mūsų mažai tautai tikrą pradžią.

(Bus daugiau)

Siemet sueina jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynje ėjusia Amerika ir Pittsburghe ėjusiomis Lietuvių žiniomis. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak., šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageldaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalys.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komeracinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE

Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY

3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas: (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2798

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-2554th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212-229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Taikos apaštalas

Šios savaitės ketvirtadienį šventėme šv. Pranciškaus, pranciškonų ordino įsteigėjo šventę. Gyveno jis neilgai (1182-1226), bet spėjo pagarsėti kaip taikos apaštalas.

Metų skaičius taikai nėra reikšmingas. Nuo pat pasaulio pradžios nėra buvę dienos nei metų, kad kas nors nesiilgtų taikos. Didžiai jos pasiilgus visiems, Kristaus atėjimas buvo apskelbtas angelų žodžiais: Ramybė geros valios žmonėms! Tačiau ne per porą tūkstančių metų dar neišvyravo žmonės visuotinai toji gera valia, kad ateitų ir ramybė bei taika.

Žmonių gyvenimas visą laiką teka sudrumstose taikoje, tarp nerimo ir blaškymosi, nes vis norima daryti taip, kaip žmonių įgeidžiai lenkia, o ne taip, kaip yra Kristus mokęs.

Būti tos dangiškos ramybės ir taikos nešėju, lyg koku Viešpaties įrankiu, kiekvienas gali ir kiekvienas yra tam pašauktas, bet ne kiekvienas atsiliepią, ryžtasi ir paklūsta.

Šventas Pranciškus, gyvenęs ir veikęs prie septynis su puse šimtmečių, pirmiausia save patį lenkė dieviškai taikai, šalindamas iš kelio visa, kas galėjo drumsti jo sielą. Tai nereikšd, kad nebūtų turėjęs kasdieninių rūpesčių, vargų ir skausmo, bet turėjo tokią tyrą, skaisčią ir angeliską dvasią, kad iš džiaugsmo alpo arba himnų giedodavo, kaip jam ramu.

Ir tada jis ramino, guodė žmones, mokydamas pavyzdžiu ir žodžiu, kaip reikia taikos siekti ir jos melsti.

„Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu, — maldavo šv. Pranciškus Asyžietis. — Ten, kur viešpatauja neapykanta, leisk man skleisti meilę, ir kur yra skriauda — teisingumą, kur abejonė — tikėjimą, kur nusiiminimas — viltį, kur tamsa — šviesą ir kur liūdesys — džiaugsmą.

„Dieviškasis Mokytojaus, palenki mane kitus raminti, o ne sau pačiam suraminimo geisti; ne tiek būtų suprastam, kiek kitus suprasti, ir ne tiek būti mylimam, kiek kitus mylėti, nes gauname duodami, atleidimo susilaukiame atleisdami ir gimstame amžinam gyvenimui mirdami.“

Amžino gyvenimo ilgėjimasis padarė šv. Pranciškų Asyžietį amžiną visiem laikam. Visais laikais jis traukė ir tetratrukia į save minias žmonių, vesdamas juos savo serafišku keliu, kad meilė persvertų neapykantą, viltis — nusiminimą ir džiaugsmas — liūdesį.

Gali kam iš šalies atrodyti, kad šv. Pranciškaus sekėjai yra drumsčiami ir laužomi gyvenimo rūpesčių, kaip ir visi mirtingieji, tačiau savo dvasioje jie džiaugiasi ramybėje, kurios pasaulis niekada negalėjo ir negali duoti. „Aš duodu jums savo ramybę“ — kalbėjo Kristus. Ir šv. Pranciškus Asyžietis, vienintelis iš šventųjų pramintas antruoju Kristumi, skatina melsti dieviškos ramybės ir taikos.

Mūsų dienom, pritvinusiom tiek aistros pagiežos ir neramybės, kad daugelį gąsdina netikrumas ir ima baimė, prisimintina šv. Pranciškaus malda iš pusaštunto šimtmečio gilumos: Viešpatie, padaryk mane savo taikos įrankiu.

Gi būti tokiu dieviškuoju įrankiu, pirmiausia reiškia būti taikoje su Dievu, turėti begalinį pasitikėjimą Dievo Apvaizda ir paguoda. Ir antra — būti taikos skleidėju savo aplinkoje: ne tiek būti suprastam, kiek suprasti, ir ne tiek mylimam, kiek mylėti.

„Jums ankšta ne mummyse, bet pasidarė ankšta jūsų širdyse“ — yra pastebėjęs apaštalas šv. Povilas. Praveriti tą širdžių užtvarą ir yra ieškoti taikos.

Visas XI-asis Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas, įvykęs Chicago, Jaunimo Centre, Darbo dienos savaitgalį (VIII.31-IX.3) buvo skirtas 400 metų Vilniaus universiteto sukakčiai paminėti. Beveik visos paskaitos vienokiu ar kitokiu būdu buvo surištos su Vilniaus universitetu.

Suvažiavimo atidarymas

Suvažiavimas pradėtas mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Jas auklėjo vysk. A. Deksnys su kitais kunigais — LKMA pirm. prof. dr. A. Liūma, SJ, prel. dr. V. Balčiūnu, prof. St. Yla ir dr. V. Gidžiūnu, OFM. Pamoksle vysk. A. Deksnys priminė, kad mokslas gali būti naudingas ir žalingas, ypač pabrėždamas, kad be krikščioniškos išminties žibalo jis negali šviesti žmonijai.

Po pamaldų LKMA pirm. prof. A. Liūma, SJ, padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę ir tarė žodį skatinantį žuvusiųjų vietoj kovoti už Lietuvos laisvę. Po kalbos susirinkusieji sugiedojo Lietuvos himną.

Suvažiavimo iškilmingas atidarymas įvyko didžiojo Jaunimo Centro salėje, kurios scena dail. A. Valeškos pastangomis buvo papuošta Vilniaus universiteto ir jo įkūrėjo vysk. V. Protosevičiaus paveikslais. Suvažiavimą atidarė Chicagos LKMA židinio

L.K.M. AKADEMIJOS SUVAŽIAVIME

Teologinių ir filosofinių mokslų sekcija

Šiai sekcijai pirmininkavo dr. V. Rimšelis, MIC. Popietinė sesijoj toji sekcija turėjo dvi paskaitas. Prof. kun. A. Rubšys skaitė paskaitą „Archeologija ir šventaraščio istoriškumas“. Jis savo paskaitą praturtino skaidrėmis iš Šv. Žemės. Pabrėžė, kad archeologinės iškasenos patvirtina Šv. Rašto tikrumą ir padeda ryškiau įžvelgti anų laikų gyvenimo būdą.

Antroji paskaita buvo prof. dr. A. Maceinos — „Religijos ir tautos dialektika“. Ji išklausyta iš juostelės. Paskaitininkas pradžioje apgailestavo, kad Vilniaus universitetas, jėzuitų išugdytas, dabar tapo ateizmo židiniu. Toliau jis stengėsi nustatyti, kas yra krikščionybė tautai ir kas tauta krikščionybei. Religija yra tikslas savy, aukščiausia vertybė. Siekimas ją palenkti tautinei tarnybai lygiai pavojingas, kaip ir tautinis mesianizmas. Tauta ir religija yra du simboliai, kuriuos reikia kelti, bet nepurvinti.

Ekonominių mokslų sekcija

Šiai sekcijai pirmininkavo ekonomistas Jonas Sakas-Sakevičius. Paskaitą „Ekonominiai mokslai senajame Vilniaus universitete“ skaitė prof. dr. F. Palubinskas. Jis priminė, kad Vilniaus universitetas pirmiausia buvo skirtas filosofijai ir teologijai, bet jame ne pradžioje nebuvo pamiršti praktiškieji mokslai, plačiau suprantant filosofiją, į kurią buvo įjungiami ir socialiniai ir ekonominiai klausimai. Ekonominių mokslų išsivystymas Vilniaus universitete ir buvo šios paskaitos turinys.

Medicinos sekcija

Šioj sekcijoj buvo vienintelė paties sekcijos pirmininko prof. dr. J. Meškausko paskaita — „Mokslinės medicinos pradžia Lietuvoje ir Vilniaus universitete“. Paskaitininkas atpasakojo medicinos mokslo vystymąsi Lietuvoje nuo kaimiško gydymo žolėmis, barzdaskučių ir kirpėjų cechų iki Vilniaus universiteto medicinos fakulteto kūrimo 1781, kuris iki jo uždarymo 1842 paruošė 1500 gydytojų.

Dailininko Valiaus kūrinių paroda

Penktadienio vakare M.K. Čiurlionio galerijoj buvo atidaryta mirusio dail. T. Valiaus pa-

roda. Atidarant parodą, J. Borevičius, SJ, V. Bagdanavičius, MIC, ir dail. A. Valeška aptarė T. Valiaus kūrybą, kuri reiškesi laisvė ir priespaudoj, kuri yra žemaitiška savo spalvingumu, palinkusi į dramatinę mistinę kryptį, kuri yra gili ir siekianti krikščionybės paslaptis. Parodą suruošė dailininko žmona, globojant Lietuvos Dailės Institutui, kuriam vadovauja dail. A. Valeška.

Vilnietiška vakaronė

Tą patį vakarą, po parodos atidarymo, poetas K. Bradūnas pravedė vilnietišką kūrybos vakaronę. Čia buvo paskaityta ištraukų iš Dauskos Postilės, Sirvydo Punktai sakymų, Chondzinskio sveikinimas karaliai Vladislavui Vazai, kun. K. Slovačinskio giesmė apie vestuves Galinėjios Kanoj. Ištraukas skaitė studentai A. Pemkus ir V. Musonytė.

Taip pat buvo perteikta iš juostelės senoji daina apie Vilnių, įdainuota Elenutės ir Jurgio Bradūnų. Poetė J. Švabaite, mokslus ėjusi Vilniaus universitete, paskaitė savo eilėraščius, sukurtus Vilniaus temomis. K. Bradūnas perskaitė P. Jurkaus novelę „Žvaigždė“, kurioj pasakojama apie žvaigždžių ieškojimą Vilniaus universiteto observatorijoj. Jis paskaitė ir savo eilėraščių, sukurtų Vilnių Vilniaus temomis. Dar buvo perskaityta S. Stanevičiaus „Žemaičių šlovė“ ir ištrauka iš Putino romano „Sukilėliai“.

Istorijos mokslų sekcija

Šeštadienį prieš pietus didžiojo salėje, pirmininkaujant prof. dr. P. Rabikauskui, SJ, buvo perskaitytos 4 istorijos sekcijos paskaitos.

Prof. dr. Saulius Sužiedėlis savo paskaitoj „Joachimas Lelevis“ išskėlė Vilniaus universiteto nuopelnus Lietuvos istorijai. Didelių nuopelnų jai turėjo prof. J. Lelevis, dėstęs istoriją 3 metus; jo paskaitų klausė 400 studentų. Paskaitininkas tvirtino, kad Lelevis įkvėpė S. Daukantui istorijos meilę. Lelevis atliko pionieriaus vaidmenį Lietuvos istorijos moksle.

(Bus daugiau)

T.V. Gidž.

Savo draugams švenčių proga užprenumeruok Darbininką!

Šv. Pranciškus, skulptoriaus Vytauto Kašubos kūrinys. Skulptūra yra pranciškonų vienuolyne Brooklyne.

skaidri ramybė — paklusnume ir užmiršime tarp Dievo rankų.

Sekminių kapitula

Rožėms žydint, atėjo Velykos. Tasai mažas būrelis Sicilijoje nerimo iš džiaugsmo. Pirmaisiais metais šv. Pranciškus turėjo paprotį per Velykas ir Mykolinėse visus brolius, tiek pasauliečius, tiek ir kunigus, sušaukti į lygumą prie Parciunkulos. Tai buvo jų „kapitula“. Jie nesirinko kurioj nors gražioj salėj su puošniais krėslais, bet atvirame ore, ant pievų žolės, po aukštu Umbrijos dangaus skliautu. Jie ten susibėgdavo iš savo menkų namelių, prisiglaudusių kalnuose prie šlaito arba pasislėpusių tarp žalių girių. Jie skubėdavo, džiūgaudami sieloje, trokšdami išvysti spindintį savo tėvo Pranciškaus veidą, nekant- raudami išgirsti jo balsą ir pabuvoti drauge su juo — visiems broliams, atkeliauvusiems iš tieskos kraštų, vediniems to paties idealo, ištikimiems neturto riteriams. Pranciškus aiškino, kurią nors vietą iš pamokslų nuo kalno arba evangelijos žodžius, kuriuos jis buvo gventę išgyvenę ir pasiėmę už regulą: —

„Kas nori mane sekti, tegul atsižada savęs, ima savo kryžių ir eina. — Kas nori išsaugoti savo gyvenimą, tas jį praras. — Ar tu nenori ką nors pakelti dėl manęs? — Aš atėjau ne tam, kad man tarnautų, bet kad tarnaučiau“. Buvo tai visas jo

mokslas, ištveręs tūkstantį su viršum metų. Jo lūpose tie žodžiai darydavo gaivūs, pilni jaunatvės ir naujos galios. Panašiai minios Palestinoje bus girdėjusios pirmą kartą anuos žodžius iš Dievo Sūnaus lūpų.

Spalvingi Pranciškaus žodžiai tarpais išsildydavo giesmė, kai jisai užtraukdavo „Dorybių pavėsinimą“ arba štai šiuos posmus:

Kur esti išmintis ir teisybė, tenai nėra nei baimės nei neįmanymo.

Kur esti kantrybė ir nusižeminimas, tenai nėra jokių rūpesčių.

Kur esti neturtas ir džiaugsmas, tenai nėra godumo ne šykštumo.

Ramybėje ir apmąstymuose nėra nei nerimo nei paklydimų.

Jei prie tavo vartų budi Dievo baimė, priešininkas tenai neižengs.

Kur esti gailestingumas ir apdairumas, tenai nėra nei pertekliaus nei užkietėjimo.

Paskui jisai skirstydavo provincijas. Broliai, nulenkę galvas palaiminimui, maldingai sutikdavo jo meilės žodžius. „Mano brangieji sūnūs, mano laiminamieji sūnūs, — jis bylodavo jiesiems, — mano broliai! Ašai, Pranciškus, nužemintas jūsų tarnas, laiminu jus visomis savo galiomis“.

Pilni džiaugsmo jie skirstydavosi po du, eidavo į kelius ir vieškelius, iš jų tyčiojantis ne-

išmanėliams ir juos persekiojant puslaukinėms tautoms arba netikėliams.

Artinos 1221 metų Sekminės. Antanas, girdėdamas tos vietos brolius kalbant apie aną susibūrimą, panūdo keliauti su jais, nežiūrint silpnos sveikatos. Jisai troško išvysti savo tėvą Prancišką. Apie tai pagalvojęs, jam darėsi taip gera, kad nė žodžiais to neišsakys. Jis norėjo prisirišti prie vyro, kuris jį užvedė ant naujo evangelijos kelio ir kuris jį ištraukė iš turtingos abatijos, suteikdamas nužeminto paprastumo ir neturto džiaugsmą meilėje. Gal Pranciškus pratars jam žodį ir iš jo akių išskaitys jo sielos istoriją? Gal jam nurodys, kurio keliu eiti?

Pagaliau jie išvyko. Pėsti jie perėjo pusę Italijos, bėsdamiesi į žemas kaimiečių duris ir į aukštus abatijų vartus, elgetaudami sau duonos ir atsigerdami iš šaltinių. Taip keliaudavo mažesnieji broliai, patenkinti, kad juos palaiko elgetomis ir piligrimais. Naktigulto juos priglaudavo gailestingi anų gadybių krikščionys. Artėdami prie Umbrijos, jie susidurdavo su kitais broliais, kuriuos gaivino tas pat džiugus lūkestis. Su tuo džiaugsmu pynėsi nerimas, kadangi buvo pasklidę pikty gandų apie Pranciškaus likimą. Vieni skelbė jį esant saracėnų nelaisvėje, — pas juos jisai buvo nuvykęs tą pačią vasarą, kada misionieriai išplaukė į Maroką. Kiti vel teigė jį norėjus skelbti evan-

geliją Saldanui ir žuvus nuo kavalijo. Tačiau kiti broliai sakė, kad ir jisai keliaująs į Parciunkulą, tą menką pastogę Angelų Karalienės bažnytelės šešelyje.

Studijų kapitula

Galų gale jie išvydo Asyžių, prisiglaudę kalno slaituose. Aukštai ant uolos, kur raudonavo stogai, riogsojo pilies griuvėsiai. Pilį tik prieš kelerius metus suardė įšėlusi liaudis. Apačioje, kiek tik akys siektų, buvo didžiulė lyguma, kurioje gelto šienas ir javai. Alyvų medžiai, žali ir sidabrinės spalvos, ilgomis voromis kopė į kalvų viršūnes. Brolis Antanas, turėjęs poeto sielą, be abejo, buvo pagautas šio gražaus reginio: tų skaidrių aukštumų, žydinčių laukų, viso šio giedraus krašto, kuris buvo tartum kokia meilės giesmė Aukščiausiajam.

Aplinkui bažnytelę, kurią atnaujino pranciškonų rankos, tarp medžių buvo matyti keista stovykla: išsibarsčiusių padangėlių, pavienių ar daiktan susimetusių, nukrėstų iš molio, lendrių ir melderų. Jos priminė tas kaimiečių šėtras, kurias jie pasistatė nuo vasaros karščių ir liūčių. Tarp tų trobikių knibždėte knibždėjo ištisa minia rudai apsirengusių brolių, kurie čia iš visur atvyko.

(Bus daugiau)

NELLO
VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

IŠVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS

16

Audra laivą buvo nubloškusi į Sicilijos pakraščius, netoli nuo Mesinos. Juos išgelbėjo tos salos žvejai.

Prieš keletą metų į šią apylinkę buvo atvykę pranciškonai, kuriems vienuoliai graikai padovanėjo namelį. Žvejai, tarp išgelbėtųjų išvydę panašius drabužius, kokius dėvėjo mažieji broliai, nuvedė pas juos brolių Antaną su jo draugu. Išvargę ir nusikamavę, vienok šlovindami Dievą, abu keleiviai džiaugiamies atsidūrė pranciškonų arpe.

Jų namas buvo pastatytas ant kalvų, kaip ir alyvų kalnelio Portugalijoj. Antanas jautėsi atgimęs savo brolių pastogėje. Jis kukliai jiems pasipaskojė apie savo žygį į Maroką, nutylėdamas ankstesnį savo gyvenimą prie mokslų. Jo pasakojimas atrodė toks nužemintas, kad Mesinos broliai nė vaizduote nesi- vaizdavo priglaudę tokią didžią sielą. Svetima Antano kalba, ku-

ria jis pasakojosi, negalėdamas su beraščiais broliukais susišnekti lotyniškai, dar labiau jam padėjo išsislapstyti. Jis vėl troško būti nežinomas, laikomas nemokša ir prasčiokėliu.

Gražioje Sicilijos saloje žydėjo pavasaris. Oras buvo švelnus, ir visa kas atrodė taip gaiviai ir naujai. Antanas jautė grįžtant jėgas. Jo kūnas ėjo tvirtyn. Ilgas valandas jis išbūdavo miške, atsisėdęs po medžiu. Jis džiaugė tuo neišsakomu malonumu, kurį jaučia žmogus po ligos, kada jis atsibunda gyvenimui. Tai tarytum syvai, kurie pavasarį atkianta šakose. Jis mąstė apie naują kelią, į kurį Apvaizda nukreipė jo likimą. Audra, kuri jį atvarė į šiuos krantus, jam atrodė kaip dieviškos valios ženklas. Nuo dabar jau jo dienos prabėgs Italijoj, pasislėpus nuo pasaulio. Jam nė į galvą neatėjo, kad šios salos uostuose galėtų būti laivų, plaukiančių į Ispaniją ar Portugaliją. Jam patiko

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Literatūros ir Meno savaitraštyje išspausdintas įdomus *Al-donos Žemaitytis* straipsnis, atskleidžias Biržų pilies istoriją ir pastangas dabar pilį ir rūmus atstatyti pirmykštėje didybėje ir grožyje. Rašoma, kad Biržų pilį pradėjo statyti Kristupas Radvila Perkūnas 1580 metais. Tada buvo užtvėntos Agluonos ir Apaščios upės ir sukurtas 400 ha plotą užimantis Širvėnos ežeras, vandens pripildęs ir apie Pilį iškastus kanalus. Buvo supilti pylimai ir pastatyti gynybos bokštai, dviaukštis vartų pastatas, pakeliamas tiltas. Jau tada buvo pastatytos kareivinės, ginklų sandėliai, bažnyčia, pradėti statyti gyvenamieji rūmai. Po Radvilos Perkūno mirties statybas tęsė jo sūnus Kritupas Radvila II. Bet 1625 m. didžiulė švedų kariuomenė pilį sudegino ir sugriovė. Ją beveik atstatė Kristupo II-ojo sūnus Jonušas Radvila. Bet 1655-57 m. švedai vėl pilį sugriovė. Ją iš naujo atstatė Jonušo pusbrolis Boguslavas Radvila. Dar nebuvo baigtos statybos, kai 1701-04 m. švedai vėl puolė Biržus ir minomis išsprogdino visą architektūrinį ansamblį. Tuos griuvėsius per 270 metų naikino laikas, bet vis dėlto jie išliko iki mūsų laikų. Kai kurios rūmų detalės yra visai gerai išsilaikiusios. Pagal jas ir pagal archyvuose išlikusią gausią ikonografiją bei pagal renesanso architektūros literatūrą esą įmanoma atkurti beveik visas senąsias Biržų pilies architektūrinės formas, įskaitant ir turtingą interjerą. Su archeologu E. Skardžiaus, A. Urbšto, K. Meko talka inžinierius N. Kitkauskas paruošė restauravimo projektą (1969-70 m.). Tačiau Lietuvos kultūros ministerija ryžosi pilį ir rūmus pilnai atstatyti. Atstatymo projektą paruošė architektas Evaldas Purlys (1975-76 m.). Dabar jau vyksta pilies atstatymas. Darbas eina lėtai, nes neturima pakankamai kvalifikuotų darbininkų.

Atstatytuose trijų aukštų rūmuose būsiąs įkurtas etnografinis muziejus, rajoninė biblioteka, skaitykla, parodų salė, vestibiuliai, bufetas, drabužinės, administracinės įstaigos ir kt. Rašoma, kad piliis esanti vienintelė tokio tipo Lietuvoje. Dėl to ji turinti ne tik kultūrinę, bet ir istorinę reikšmę. Atstatytoji pilis būsianti Biržų miesto karūna.

— Tarp 1979 m. Lietuvoje išleistų gerų knygų reikia paminėti Ovidijaus „Metamorfozių“ vertimą. Ovidijus greta Vergilijaus ir Horacijaus yra vienas žymiausių romėnų poetų. Pirmiausia jis pagarsėjo kaip meilės ir lengvo gyvenimo džiaugsmo dainius (Ars amandi, Remedia amoris). Pats žymiausias jo kūrinys yra epopėja „Metamorfozės“ (Pasikeitimai), poetiška vaizduojąs pasaulį nuo jo pradžios iki imperatoriaus Augusto galybės ir garbės. Istorinė tikrovė ir graikų bei romėnų legendos poemoje supinamos į nuoseklią ir dmią visumą. Vaizduojami keturi pasaulio amžiai, visuotinis tvanas, naujos žmonių giminės atsiradimas, Trojos karas ir kiti mitai, pinasi sužmogintų dievų ir žmonių pasauliai. Ovidijaus eiles nagrinėjome ir mokėmės atmintinai per lotynų k. pamokas Lietuvos gimnazijose. Šiandien vis mažėja žmonių, galinčių skaityti kūrinius, rašytus lotynų kalba. Tai tų kūrinių vertimai darosi dar vertingesni. Daugiausia mokyklos reikalams Ovidijų yra vertę į lietuvių kalbą Motiejus Gustaitis, Jurgis Narjauskas, V. Kuliešis, A. Churginas. Dabar štai po ranka turime visą „Metamorfozių“ knygą, išverstą *Antano Dambrausko*. Vertėjas yra gimnazijos mokytojas, gimęs 1913 m., Kauno universitete studijavęs lotynų ir graikų kalbas (nuo 1932 m.). Be Ovidijaus, yra išvertęs Aristofano komediją „Plutas“, redagavo „Iliados“ ir „Odisejos“ vertimus. „Metamorfozių“ vertimas yra sklandus. Knygos vertę padidina paties vertėjo para-

šyti platus atskirų giesmių paraiškinimai, taip pat geografinių ir mitologinių vardų žodynėlis. Duota ir Ovidijaus biografija. Vaga knygą išleido 14,000 egz. tiražu.

— Pagal komunistų partijos planą dailininkų kūrybinės stovyklos pradėtos ruošti ir kolchozuose. Šių metų liepos pabaigoje 10 dienų jaunųjų dailininkų stovykla dirbo Ukmergės rajono Butkūnų kolchoze. Stovyklai vadovavo tapytojas Raimundas Slizys. Grupėje buvo 9 tapytojai ir viena grafikė. Dailininkai tapė žemės ūkio darbus, žmonių portretus, peizažus, natūrmortus. Po vieną paveikslą dailininkai paliko kolchozo kultūros namams. Ukmergės kultūros rūmuose buvo stovyklos užbaigtuvės — visų sukurtų paveikslų paroda.

— 1963 m. okupuotoje Lietuvoje miręs žymusis teatro režisierius Romualdas Juknevičius 1934-36 metais kaip valstybės stipendininkas, A. Olekos-Žilinsko rekomendacija, buvo pasiųstas į Maskvą studijuoti režisūros. Jį globojo, supažindino su žymiaisiais rusų teatralais Lietuvos atstovas Jurgis Baltrušaitis. R. Juknevičius režisūros mokėsi pas garsiuosius režisierius K. Stanislavskį, V. Mejerholdą ir J. Vachtangovą. Kai kurį laiką V. Mejerholdo teatre buvo režisierium praktikantu. Dabar Aleksandras Guobys, R. Juknevičiaus žmonai aktorei Onai Knapkytei leidus, Literatūros ir Meno laikraštyje (Nr. 35 ir 36) paskelbė R. Juknevičiaus laukotarpio laiškus ištraukas, iš kurių matyti, kaip būsimasis režisierius kukliai gyveno viename Maskvos viešbutyje, kokius dramų pastatymus lankė, kuo žavėjosi, kuo nusivylė, kaip visa savo gaivališka prigimtimi pasinėrė į teatro meno paslaptis.

— Lietuvos dailės muziejaus direktorius dail. *Pranas Gudynas* spaudai duotame pasikalbėjime pranešė, kad muziejaus centriniuose rūmuose vykstančioje parodoje yra ikitarybinio laikotarpio dailininkų — V. Dubeneckio, J. Šileikos, K. Šimonio, J. Mackevičiaus, V. Didžioko, J. Buračo — darbų gausus rinkinys. Į atskirą rinkinį yra grupuojami užsienyje gyvenančių lietuvių dailininkų dovanoti ar įsigyti darbai. *Kazimieras Žoromskis* muziejui dovanuoja 140 savo paveikslų. *Viktoras Vizgirda*, kelis kartus lankdamasis Lietuvoje, vis atvežė po kelis paveikslus. Savo kūrinių atsuntė E. Urbaitytė. Muziejus turi P. Augiaus grafikos darbų didelę kolekciją. Taip pat yra gauta A. Vaičiūčio, P. Puzino, A. Galdiko, J. Rimšos, V. Rato-Ratausko kūrinių. Kauno paveikslų galerijoje daug Vak. Europos dailininkų kūrinių yra *Mykolas Žilinsko* padovanotoje kolekcijoje. Dailės galerija yra įsteigta Klaipėdoje. Gausus miniatiūrų muziejus veikia Juodkrantėje. Klaipėdoje neseniai atidarytas laikrodžių muziejus, jau turįs per 300 įvairios meninės vertės laikrodžių.

— Dailininko Jono Mikėno aštuoniasdešimties gimtadienis pagerbtas jo keramikos kūrinių paroda, vykstančia Kauno paveikslų galerijoje. Kartu išstatytos ir jo sūnaus architekto Algio Mikėno akvarelės.

— Kauno muzikinis teatras sezoną pradėjo rusų autorių V. Lukašovo ir V. Iljino opere „Kaip susigrąžinti vyrą“. Ir režisierius yra rusas v. Buturlėnas iš Leningrado, ir dailininkas rusas V. Kravcevas. Tik dirigentas lietuvis S. Domarkas.

— Pavergtos Lietuvos spaudoje kukliai paminėta peizažisto ir portretisto dail. Stepono Varašiaus 85 metų amžiaus sukaktis. Gimęs 1894 Tytuvėnuose, Raseinių aps. Meno dalykus studijavo Kauno meno mokykloje ir Paryžiuje. Yra sukūręs J. Gruodžio, P. Vaičiūno, savo paties portretus. Kūrė ir bendrinių portretų (Motina, Senis).

Rugsėjo 9 Clevelande kultūriniuose darželiuose įvyko 34-toji tradicinė „Vieno pasaulio diena“. Pagrindinę kalbą pasakė senatorius J. Glenn, o didžiausią programos dalį atliko Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muziko Alfonso Mikulskio. Nuotraukoje — senatorius J. Glenn su žmona Čiurlioniečių tarpe. Nuotr. J. Garlos

STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJ

Išpūdziai iš IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (10)

VIDA ŠLAPELYTĖ

Pasiekus Ostendą, jaunimas rinkosi skirtingus atutobusus. Vieni vyko į ekskursiją po Europą, kiti į studijų savaitę. Kaip rinkta atstovė, vykau į studijų savaitę Altenberge.

Rašydama apie visas pasikaitas, svarstymus ir nutarimus, galėčiau prirašyti visą knygą, bet čia bandysiu perduoti tik bendrą vaizdą.

Kelionė į Altenbergą buvo be jokių ypatingų įvykių. Visi buvo labai išvargę ir dauguma snaudė autobusuose. Į Altenbergą nuvažiuojame daug vėliau negu buvo numatyta. Tad dienos programa kiek susiarsdė, ir teko kai kuriuos dalykus pakeisti.

Išlipę iš autobusu, pamatėm labai gražią vietą, kurioje žinijom praleisią visą ateinančią savaitę. Apsistojom vietoj, kur seniau buvo senas vienuolynas. Ten buvo ir labai sena ir žymi bažnyčia, kuri dabar pritraukia daug vokiečių ir kitų tautų turistų. Tuoj mus nuvedė į valgyklą, nes pietūs jau seniai buvo paruošti. Pavalgėm ir ėjom

susirasti savo kambarių. Po ilgos kelionės galėjom keletą valandų pailsėti.

Po to susirinkom į kitą salę, kuri buvo didelė ir graži. Ji buvo paruošta posėdžiui. Šiame posėdy baigėm stovyklą pradėtus darbus, kad iš ryto galėtume tikrai pradėti studijų savaitės programą.

Liepos 20, penktadienis

Studijų savaitės darbai buvo paskirstyti į tris sritis: politinę, kultūrinę ir visuomeninę. Šiandien po pusryčių pradėjom nagrinėti politinę sritį.

Rinkomės į posėdžių salę klausyti dr. K. J. Čeginsko paskaitos apie lietuviškos politinės sąmonės pagrindus. Dr. K. J. Čeginskas yra iš Miuncheno. Jis pirmiausia mus supažindino su bendrais tautos politinės sąmonės pagrindais, o po to — su lietuviškosios politinės sąmonės pagrindais. Prelegentas mum išaiškino, kas yra politinis sąmoningumas ir kodėl svarbu jį turėti.

Jaunimo kongreso būrelis klauso pranešimo.

Jaunimo kongreso delegatai balsuoja savo dienotvarkę. (Nuotraukos paimtos iš Europos Lietuvis)

— Neseniai išleista V. Landsbergio paruošta žymaus senesnios kartos lietuvių muziko Česlovo Sasnausko bibliografija. Iki 1916 metų išleisti kūriniai visi yra patekę į šią rodyklę. Vėlesni leidiniai suregistruoti iš atsitiktinių šaltinių. Rodyklė apima ne tik muzikos kūrinius, bet ir straipsnius, laiškus.

— Molėtų rajone veikia astronomijos observatorija. Čia vyksta net tarptautiniai astronomų suvažiavimai. Rugpjūčio pabaigoje Lietuvos astronomų draugijos suvažiavime buvo apžvelg-

ti Lietuvos astronomų darbai tarp 1976 ir 1979 metų.

— Iš spaudai duoto pasikalbėjimo matyti, kad Kompozitorių sąjungos pirmininkas Vytautas Laurušas (gim. 1930) baigia kurti operą „Mindaugas“, dvylikos preliudų ir fugų ciklą. Atskiros kūrinio dalys turi spalvų pavidalumus. Kuria ir sonatas smuikui. Kompozitorius prisipažįsta, kad jis esąs ilgai studijavęs D. Šostakovičiaus ir R. Ščedrino muziką ir iš jos daug ko išmokęs. Daug smulkesnių kūrinių yra sukomponavęs pagal E. Mieželaičio eilėraščių tekstus.

Pr.N.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Stasys Maziliauskas — MERKELIS GIEDRAITIS. Žemaičių vyskupas, kunigaikštis, Vilniaus akademijos protektorius ir jo ypatingieji laikai. Keturių šimtų metų Vilniaus universiteto jubiliejui. Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, MI. 48084. Spausdino Pranciškonų spaustuvė, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 216 psl.

Ši knyga mus domina ne tik asmeniu, kurį ji aprašo, bet ir autorium. Knygoj aprašoma istorinė asmenybė. Autorių prisimenam kaip lietuvių spaudoj šmaikščiai besireiškusi, bet paskutiniaisiais dešimtmečiais lyg ir nutilusį žurnalistą. Ir štai jis mum dabar pateikia net visą knygą, surasdamas jai gerą progą — Vilniaus universiteto jubiliejų.

Knygos pavadinimas gali skaitytąjį suklaidinti. Gali atrodyti, jog tai istorinė studija. Bet iš tiesų tai yra beletristinis praeities pavaizdavimas. Knyga artimesnė grožinei literatūrai, parašyta įdomiai.

Tomas Venclova — LITHUANIAN LITERATURE. A Survey. 1979. Išleido Tautos Fondas. 16 psl.

Ši trumpa lietuvių literatūros apžvalga, išleista anglų kalba, buvo dalinama Rio de Janeiro, Brazilijoje, liepos 15-21 vykusio PEN klubo kongreso dalyviams. Plačiau apie ją rašoma Eltos pranešime, išspausdintame Darbininko š.m. rugsėjo 14 dienos numerio, 2-ame puslapyje („Tomas Venclova apie lietuvių literatūrą“).

J. Burkus — ARTI TIKSLO. 1979. „Sūdūvos“ leidinys: Hot Springs, AR, Los Angeles, CA. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago, IL. 256 psl. Užsisakoma autoriaus adresu: 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901.

Knygos pradžioj („Pratarmėj“) autorius rašo: „Plačiai gildėnau „Du dvasinių būtybių pasauliai“ knygoje geruosius angelus ir gerąsias žmonių vėles, kurie džiaugiasi danguje, ir tuos angelus bei žmones, kurie nėra geri ir dėl to kėncia pragare. — Bet dar yra besiskaidinančių vėlių pereinamoji stovykla pakelyje į dangų — skaistykla. Ją trumpai užsiminiu „Teresės Neumannaitės“ ir „Konnersreutho Teresės“ knygoje...“

Pasisako ir apie naująją knygą:

„Šioje knygoje kalbu apie skaistyklą, joje kenčiančias šventas vėles ir jų kentėjimus, jų gelbėjimą ir kaip mums patiems jo išvengti, remdamasis ne tik viešu apreiškimu, Katalikų Bendrijos oficialiu mokymu ir jos tėvų bei teologų nuomonėmis, bet ir šventiesiems duotais apreiškimais, šventų mistikų bei šventų vėlių patirtimi ir jų liudijimais.“

Tokiu būdu šioj knygoj rašoma, kaip nurodyta jos turiny, apie šventųjų bendravimą, asmeninį teismą ir gyvųjų nuotakas, skaistyklos vardą, supratimą, reikalingumą, pagalbą skaistyklos vėlėm ir t.t.

VAKARŲ EUROPOS LIETUVIŲ SIELOVADOS KUNIGŲ IR PASAULIEČIŲ SUVAŽIAVIMO PORA PASKAITŲ. 1979. Išleido Vakarų Europos Lietuvių Sielovados Centras. Spausdino Saleziečių spaustuvė. 32 psl.

Pirmoji šioj knygutėj išspausdinta paskaita — Dievas, Lietuva ir mes. Jos autorius pr. Ladas Tulaba prasmingai remia si poetų Maironio, Brazdžionio ir Žalvario posmais.

Antroji paskaita — Palaimintųjų ir šventųjų skelbimas. Jos autorius — J. Vaišnora, M.I.C. Pažymėtina,ariant jo žodžiais, kad palaimintųjų ir šventųjų skelbimo procesas nėra toks paprastas, kaip daugeliui atrodo.

ŽINIOS IŠ JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Philadelphijoje reziduojanti JAV LB krašto valdyba ruošiasi pareigų perdavimui Clevelande š.m. rugsėjo 29-30 LB tarybos sesijoj išrinktam naujam krašto valdybos pirmininkui. Po trijų krašto valdybos kadencijų ir devynių aktyvios veiklos metų baigiasi iš Philadelphijos ir jos apylinkių kilusių "pirmininkų dinastija", ir valdžios centras atiteks kitai kolonijai. Tačiau nors ir ruošiamasi pareigų perdavimui ir raštai yra segami į bylas, veikla sustoti negali, sprendimai turi būti daromi ir ateities darbai planuojami.

Parama Pensilvanijos "angliakasių Lietuvai"

Krašto valdybos pirmininkui Alg. Gečiui rugpiūčio vidury teko keletą dienų praleisti Pensilvanijos anglių kasyklų rajone. Nors jo buvo vykta kalbėti Pensilvanijos Lietuviių dienoj, susidarę galimybė artimiau pažinti šią lietuvišką salą, kurią prieš kelerius metus atrado ir mūsų visuomenei pristatė fotografas kun. Alg. Kezys, žurnalistas Vl. Būtenas ir etnografe Elenutė Bradūnaitė. A. Gečys grįžo sužavėtas ten gyvenančių nuoširdžių lietuviškumu. Krašto valdybos posėdy buvo svarstyta, kaip šiai lietuvių gyvenvietei padėti, kad šimtmečio pradžioj ten klėstėjusi lietuviybė dar tvirtiau atbustų.

Paskutiniame savo oficialiame posėdy krašto valdyba paskyrė \$1000 paramą lietuviškai radijo programai Pensilvanijos "angliakasių Lietuvoj" įkurti. Lietuvos vyčių 144 kuopa, kuriai pirmininkauja Anna Klizas Wargo, sutiko rūpintis tos programos įkūrimu ir jos paruošimu. Vyčių pirmininkė informuoja, kad dar prieš Kalėdas bus perduotas pirmasis radijo pusvalandis. Tikimasi, kad programa prisgis, su-

lauks verslininkų paramos ir ilgus metus skleis lietuviybę šiai gausiai lietuvių salai.

Besilankant teko patirti ir apie vakarais veikiančius lietuvių kalbos kursus Shenandoah. Juos lanko apie 50 lietuvių amerikiečių, o mokytoja yra trys lietuviai klebonai — prel. J. Neverauskas, kun. Alg. Bartkus ir kun. Mat. Jarašiūnas. Vyčių vadovybei suteikus žinias, švietimo taryba žada mokyklą paremti mokomąja medžiaga ir atliekamų doliu. Džiugu, kad planuojama panašius lituanistinius kursus įsteigti ir kitoj Schulkill apskrityje vietovėj.

Planuojami ir kultūriniai mai-nai. Kun. Alg. Bartkui pareiškus pageidavimą, kad būtų naudinga turėti tautinių šokių ekspertę vietos šokių vadovam patobulinti, JAV LB krašto valdyba, tarpininkaujant Tautinių Šokių Instituto pirmininkei Galinai Gobienei, kelių savaičių laikotarpį nusiųs buv. Philadelphijos Aušrinės tautinių šokių mokytoją Marytę Radikienę keliem savaitgaliam į "angliakasių Lietuvą" tautinių šokių pamokyti. Tikimasi, kad VI-ojo tautinių šokių šventėj pirmą kartą turėsime šokėjus iš "angliakasių Lietuvos".

JAV LB leidinių reikalai

Dabartinė LB krašto valdyba savo kadencijos metu užplanavo išleidią eilės veiklų sve-timomis kalbomis. Tačiau užplanuoti yra viena, o įvykdyti jau kita. Vis dėlto judama į priekį, ir planai realizuojami žymiai geriau, kaip pas sovietus. Tikimasi, kad Clevelande įvyksiančioj tarybos sesijoj galima bus pristatyti jau septyntą dokumentinį leidinį "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — a Report for 1978". Šį veikalą šiais metais

redagavo dr. T. Remeikis ir inž. Br. Nainys. Rezistencinius leidinius į anglų kalbą verčiant, talkino eilė mūsų jauni-mo.

Dr. Broniaus Kaslo ruošiamas ir LB finansuojamas dokumentinis veikalas prancūzų kalba apie Lietuvą galutinai paruoštas spausdinti. Taip pat baigiamas ir dr. Tomo Remeikio veikalas "Dissent in Lithuania", didesnę dalį šio veikalo rinkimo darbo jau anksčiau atlikus.

Amerikietis lietuvis dr. R. Krickus yra užbaigęs LB užsakytą studiją apie lietuvių politinius kalinius ir jų pateiktus amerikiečių spaudai. Doktorantas Alg. Tamašiūnas, kaip informuoja Kento univ. prof. J. Cadzow, baigia rašyti LB užsakytą studiją apie lietuvių-žydų santykius vokiečių okupacijos metais.

Ginami politiniai kaliniai

JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pastangomis suorganizuota "Koalicija išlaisvinti Petkui ir Gajauskui" baigia kompektuoti garbės komitetą. Jos išėjimas į viešumą įvyko Sacharovo komiteto apklausinėjim metu Washingtone š.m. rugsėjo 26. Koalicija, kuriai pirmininkauja amerikietis Charles Zerr, yra artimame kontakte su Sacharovo komitetu, jam talkina ir su juo bendradarbiauja lietuvių politinių kalinių gelbėjimo tikslais.

Sag (LB Inf.)

WORCESTER, MASS.

Uršulė Daukantiene, A.L.R.K. Moterų S-gos įkūrėja, buvo susirgusi ir gulėjo Šv. Vincento ligoninėj. Dabar sveiksta ir stiprėja namuose.

Steponas Valinskas Sr. buvo susirgęs ir paguldytas ligoninė. Dabar jau namuose. St. Valinskas priklauso prie Šv. Kazimiero parapijos ir uoliai talkina visuose darbuose, dalyvauja chore.

Albertas Mateika ir Grabauskas, šauliai iš Floridos, rugsėjo pradžioj lankėsi Worcesterį. A. Mateika prieš keletą metų gyveno Worcesterį ir buvo Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas ir choro vadovas. Jis įsteigė Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopą ir buvo pirmasis jos pirmininkas.

Šv. Kazimiero parapijos mokykla rugsėjo 5 pradėjo mokslo metus. Mokyklai nuo jos įsteigimo vadovauja Šv. Kazimiero seselės.

Lituanistinė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 15 Šv. Kazimiero parapijos mokyklos patalpose. Pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį 9-12 val. ryto. Mokyklą dirba mokytojos Joana Dabrilienė ir Nijolė Pranckevičienė. Tėvų komitetas, mokytojos ir LB apylinkės valdyba prašo tėvų, turinčių mokyklinio amžiaus vaikų, atvežti juos į mokyklą. Informacijas teikia mokytojos: J. Dabrilienė 755-9486, N. Pranckevičienė 735-5981.

Juozas ir Janina Miliauskai šiais metais švenčia vedybinių gyvenimo 25 metų sukaktį. Rugsėjo 16 jie dalyvavo Family Life Ministry suorganizuotoj šventėj. Visų parapijų asmenys, švenčių vedybinio gyvenimo 25 ar 50 metų sukaktis Šv. Pavilo katedroj dalyvavo bendrose mišiose. Po mišių vyko vaišės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salej. Mišiose ir vaišėse dalyvavo vysk. B. Flanagan, vysk. T. Harrington, eilė kunigų ir daug svečių.

bendrautume, bet kad retkarčiais sustotume ir prie tokių vertybių, kurios ilgiau pasilieka galvoj bei širdy. Jeigu numatytoje ir čia paskelbtose popietėse bei vakaronėse gausiai dalyvausim, ateinančių metų valdybos bus paakstintos dar dides-niam planam bei įvairesniam renginiam.

Alfonas Nakas

Clevelande po Tautos šventės iškilių organizacijų vėliavos nešamos iš bažnyčios. Vadovauja A. Jonaitis. Nuotr. V. Bacevičius

Romuvos skautų stovyklavietė Huntsville, Canada, atšventė savo 17 metų gyvavimo sukaktį. Iš k. stovi stovyklos viršininkė ps. S. Kaziliavičiūtė ir s. kun. S. Kulbis, SJ, kuris jau 17 metų stovykloje kapelionauja. Nuotr. V. Bacevičius

40 valandų atlydai Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj vyks spalio 7-9.

A.L.R.K. Moterų s-gos susirinkimas vyks spalio 7.

Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Z. Snarskio, akomponuojant parapijos vargonininkei Olga Keršytei, spalio 13, šeštadienį, 6:30 val. vak. Maironio Parke su programa, vakariene ir šokiais.

Koncertą su paroda spalio 14 sekmadienį, 1 val. popiet rengia Marijos Nekalto Prasidėjimo — Putnamo seselių Šv. Kazimiero parapijos rėmėjų skyrius. Iškilmės vyks Maironio Parko žemutinėje salėj su pietumis. Meninę dalį atliks solistas Norbertas Lingertaitis. Jam akomponuos Aldona Lingertaitienė. Abu iš Bostono. Jie turės ir gin-

taro dirbinių parodėlę. Visos šio renginio pajamos skiriamos pradedam statyti seselių vienuolynui. Seselės atsiveš lietuviškų knygų, plokštelių, juodos duonos ir natūralaus medaus.

Lietuvių radijo valandos veiklos penkerių metų sukakties minėjimas vyks spalio 20, šeštadienį, 7 val. vak. Maironio Parke su programa, vakariene ir šokiais. Programoj pasirodys jaunimas 12-21 m. amžiaus su savo talentais. Dalyvaujantiems kursuose bus skiriamos premijos. Šiai kultūrinei ir patriotinei radijo programai vadovauja E. Meilus, Jr. Programa girdima du kartus savaitę.

Lietuvių Moterų Socialinis Klubas Šv. Kazimiero parapijos salėj spalio 20-21 rengia bazarą. Veiks virtuvė su lietuvišku maistu. J.M.

WATERBURY, CONN.

Ketvirtis šimtmečio lietuvių moterų veikloj

Waterburio lietuvių moterų, po karo išbėkusių iš gimojo krašto, giliai pergyvendamos Lietuvos kančias, po varginančių darbų įmonėse bei šeimose nenuleido rankų laisvalaikiais. Mokytojos ir skautininkės Onos Saulaitienės sukvistos, 1954 įsteigė LMKF Waterburio klubą, kad, sujungtos bendrais siekiais, galėtų padėti savo tautai, pasireikšdamos tautine bei kultūrine veikla.

Per tą 25 metų laikotarpį klubas rėmė ir palaikė skautų ir sporto organizacijas, jaunimo kongresus, Vasario 16 gimnaziją, Alkos muziejų, lietuvišką spaudą ir mokyklą, dalyvavo tautybių pasirodymuose su tautiniu menu, kepiniais ir dailės parodomis. Siuntiniais ir aukomis rėmė Sibiro kalinius, Suvalkų trikampį ir lietuvių disidentus. Lietuvių Fondui įteikė \$1000, Tautos Fondui \$500 ir Kento universiteto lituanistikos skyriui \$100. Anksčiau ir dabar yra rašomi laišukai Amerikos prezidentam, senatoriam ir kongresmonam dėl žmogaus teisių ir Sovietuose kalinamų Petkaus, Gajausko, Sadūnaitės ir kitų lietuvių.

Kartkarčiais ruošiami klubo baliai ir piknikai iždai papildyti bei padėti asmenim, reikalingiems pagalbos.

Klubas palaiko ryšius su New Haveno ir Hartfordo lietuvių

moterų klubais, pagal galimybę lankydamos vienos kitų parengimus.

Klubui vadovavo šios pirmininkės: M. Taruškienė, O. Tonkūnienė, E. Bražėnienė, V. Liaudinskienė, G. Valiulienė, I. Končienė, a.a. J. Šlapkūnienė. Šiuo laiku vadovauja D. Venclauskaitė su šia valdyba: K. Čampienė — sekretorė, J. Bajorienė — išdininke, A. Palulienė — narė. Revisijos komisija: A. Gylėnė ir M. Kudirkienė.

Spalio 20, šeštadienį, 8 val. vakaro Šv. Juozapo lietuvių parapijos salėj, 29 John St. Waterbury, klubas ruošia jubiliejinį koncertą-balių, pakviesdamas lietuvių ir amerikiečių tarpe kylančią žvaigždę, iš balsingos šeimos kilusį jauną Kanados operos solistą Vytautą Paulionį, kuris pobūvio dalyviams atskleis arijų ir lietuviškų dainų grožį. Po koncerto bus vaišės namie gamintais valgiais. Bus ir šokiai, grojant geram orkestrui.

Tikėtina, kad Waterburio ir apylinkių lietuviai savo atsilankymu duos ryžto klubo narėm nepavargti ir ateity sutartinai darbuotis lietuviybės baruose. kė

Juozas ir Kazimiera Snieckai, Cleveland, Ohio, artimųjų ir draugų tarpe rugsėjo 16 atšventė 50 metų vedybinę sukaktį. Minėjimo pokylį suruošė jų vaikai: Ramutė Aidienė, Vytautas ir Gintas.

Dail. Vandos Alekniešės meno paroda įvyks spalio 12-20 Chicagoj, Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje. Parodą rengia LSS Sesių vadija.

— Petras Plumpa buvo įsi-jungęs į politinių kalinių streiką Permės lageryje No. 35. Kaliniai reikalavo, kad užsienio korespondentam ir Jungtinių Tautų atstovam būtų leista susipažinti su lagerys sąlygomis (Posev, 1979 birželio nr.). (E)

— Balf 35 metų suakties minėjimas — balius Clevelando Lietuviių Namuose įvyks spalio 6.

— Solistės Ginos Čapkauskienės koncertas Chicagoj, Jaunimo Centro didžiojo salėj, įvyks spalio 7.

— Rytų Vokietijos garsioji plaukimo čempionė Renate Vogel-Heinrich rugsėjo pradžioj pasitraukė į Vakarus. Žymioji sportininkė, pasinaudodama kelione į Vengriją, pakeliui sustojo Vakarų Vokietijoj ir pasiprašė politinio prieglobsčio, kuris jai buvo suteiktas. Renate Vogel-Heinrich 1971-74 metų laikotarpį tarptautinėse varžybose yra laimėjusi penkis aukso medalius ir vieną sidabro medalį.

— Juris Kalninš, latvis jūrininkas, birželio 18 iš sovietinio laivo pabėgo į Švediją, kur jis gavo politinį prieglobstį. Jis nepastebėtas išsoko į jūrą, kai dauguma jūreivių žiūrėjo televizijos filmą. Jau visai nusikamavusį Kalninšą ištraukė švedų švejai. (E)

— P. Maldeikis, Tėvynės Sargo redaktorius, sulaukęs 75 m. amžiaus, buvo pagerbtas Lietuvių Krikščionių Demokratų tarybos suvažiavime, kuris įvyko rugsėjo 15-16 Clevelande.

— Lietuvių gydytojų suvažiavime Toronte rugsėjo 1-3 išrinkta nauja Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos centro valdyba: pirm. dr. Domas Giedraitis, vicepirm. dr. Alicija Ruibienė, sekr. ir ižd. dr. J. Daugirdas. Visi iš Chicago. Medicinos žurnalo redaktorium paliktas dr. Danielius Degėsys iš Clevelando.

— Jonas Narbutas, knygos "Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje" autorius, mirė rugsėjo 20 Montrealyje, Kanadoj.

— Prof. Juozas Žilevičius, Muzikologijos archyvo Jaunimo Centre vedėjas, Chicagoj išbuvęs septyniolika metų lietuvių jėzuitų globoj, išvyko gyventi dukters šeimoj Baltimore, Md.

— Tėviškės Žiburių, Toronte leidžiamo Kanados lietuvių savaitraščio, 30-ties metų sukaktis bus atžymėta gruodžio 9 Anapilyje su akademija ir koncertu bei banketu.

— Europos lietuviškųjų studijų 27-oji savaitė įvyks 1980 rugpiūčio 9-16 Austrijoj, Innsbrucke. Savaitę moderuos dir. V. Natkevičius, Romuva, ir dr. J. Norkaitis, Stuttgart. Organizacinę komisiją sudaro I. Joerg-Naudūnaitė, Wennis, Tirolis, dr. A. Kušlys, Bern, ir A. Griniene, Muenchen. Š. m. spalio mėnesį Innsbrucke įvyks 27-osios studijų savaitės rengėjų posėdis programai ir techniškiem klausimam aptarti.

— Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vienuolynui reikalingas virėjas arba virėja. Informacijom rašyti arba skambinti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

— Nauji Darbininko skaitytojai: L. Malinauskas, Putnam, Conn., N. Lingertaitis, Dorchester, Mass., J. Kantanavičius, Lakeland, Fla., Užsakė kitiem: G. Šlapelienė, Commack, N.Y. — V. Šlapelyte, Manhattan Beach, Calif.; vietoj mirusio J. Garunkščio skaito V. Garunkštis, W. Germany. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

TAUTOS ŠVENTĖ BROCKTONE

Rugsėjo 9, sekmadienį, vadovaujant Martyno Jankaus šaulių kuopai, Brocktone iškilmingai atšvęsta Tautos šventė.

Iškilmės prasidėjo 10 val. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioj. Dalyvavo uniformuoti šauliai: Dr. Vinco Kudirkos Worcesterio kuopa ir Jono Vanagaičio Bostono kuopa su kuopų vėliavomis, Martyno Jankaus Brocktono kuopa su Amerikos, Lietuvos ir kuopos vėliavomis. Lietuvių Katalikų Moterų S-gos 15 kuopos moterys, pasipuošusios tautiniais drabužiais, atlydėjo savo vėliavą. M. Jankaus šaulių kuopos pirmininko P. Šaulio vadovaujama eiseną prie bažnyčios durų pasitiko ir prie altoriaus atvedė iškilmėse dalyvavę kunigai: dr. Antanas Jurgelaitis, Jonas Prūsaitis ir Jonas Longas.

Mišias, užprašytas M. Jankaus šaulių kuopos, už žuvusius dėl Lietuvos laisvės aukojus ir patriotinį pamokslą pasakė kun. A. Jurgelaitis, OP. Šv. Kazimiero parapijos choras iškilmingai giedojo komp. J. Gaidelio mišias ir kitas giesmes. Pamaldos baigtos visų dalyvių sugiedotu Lietuvos himnu.

Po pamaldų salėj vyko vaišės. 3 val. popiet parapijos salėj įvyko Tautos šventės minėjimas su programa ir vaišėmis. Minėjamą atidarė M. Jankaus šaulių kuopos pirm. Petras Šaulys. Pasveikinęs susirinkusius, pakvietė sunešti vėliavas.

Šventės programai vadovavo buv. ilgametis M. Jankaus kuopos pirm. Romualdas Bielkevičius. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, invocaciją sukalbėjo kun. dr. Antanas Jurgelaitis, OP.

Pagrindinę kalbą pasakė Naujosios Anglijos rinktinės pirm. Algirdas Zenkus. Jis priminė šios šventės ištęsimą, apibūdino Vytauto Didžiojo laikus, o taip pat pabrėžė ir savos kalbos svarbą.

Po paskaitos nusipelnusiems M. Jankaus kuopos šauliam buvo įteikti ženkenys. R. Bielkevičius perskaitė šaulių Sąjungos centro valdybos aplinkraštį, pagal kurį skiriami apdovanojimai. Kuopos pirm. P. Šaulys pakvietė žymenis įteikti J. Vanagaičio kuopos pirm. J. Stašaitį ir M. Jankaus kuopos sekr. St. Gofensienę.

Tylos minute buvo pagerbta a.a. sesė Editą Pulminkienę, nesulaukusi šių Tautos šventės iškilnių. Jai skirtas šaulių žvaigždės medalis buvo perduotas šermeninėj jos vyrui rugpiučio 25.

Po liūdesio minutės šaulių žvaigždės medaliai įteikti Petri Pulminkui, Bronei ir Edvardui Martišiam ir šaulių žvaigždės ordinas — Vladui Jakimavičiui.

Meninėj daly Julija Šaulienė paskaitė patriotinių eilėraščių. Julija ir Petras šauliai gražiai padainavo keletą duetų. Jiem akomponavo komp. J. Gaidelis. Po to sesė Julija suorganizavo bendrą visų dalyvių dainavimą, kuomet visi buvo sužavėti. Minėjimas baigtas Marija, Marija giesme.

Išnešus vėliavas, vyko puikios vaišės, kurias subsidijavo žymenis gavusieji: Petras Pulminkas bei Edvardas ir Bronė Martišiai. Vaišės puošniai ir skaniai paruošė šaulės St. Gofensienė, Br. Martišienė su nuoširdžiomis taktininkėmis.

Pagarba ir padėka šaulių ir L.K. Moterų Sąjungom, kurios netyli, bet parodo, kad lietuvių tauta tebėra gyva. Gražu, kad išeivijos lietuviai jungiasi į organizacijas, skelbia pasauliui mūsų tautos troškimą būti laisvais.

E. Ribokienė

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 ir jų padėjų naujų valdybų supažindinimo iškilmės įvyko rugsėjo 30 Lietuvių Svetainės didžiojo salėj. Dalyvavo Marylando ir Baltimorės Amerikos legionierių organizacijos viršininkai. Lietuvių Postas mažas, bet posto nariai smarkiai veikia įvairiuose legionierių parengimuose. Naują valdybą sudaro: komendantas Kazys Sarpalis, vicekomendantas Edmundas Bartas, adjutantas Jonas Stefura, kapelionas kun. Antanas Dranginis, izd. Algirdas Bucevičius, maršalka Vernon Pfeifer, patarėjų komiteto nariai Alfonsas Adomaitis, Robert Denman ir Robert Jenkins. Padėjų valdybą sudaro: pirmininkė Eugenija Pazneikienė, vicepirmininkė Mary Byrne, sekr. Elena Mazz, izd. Shirley Colley, kapel. Lilė Walsh, mar-

Mirė Arvydas Vaičjurgis

Mirtis yra labai nemielia ir nelaukiama viešnia. Dažniausiai esame pratę matyti ją, kada ji aplanko jau gerokai vyresnio amžiaus ir net bebaigiančius savo amžių. Bet ir tada ji palieka daug skausmo ir liūdesio artimiesiems ir draugam. Tačiau ji yra labai baisi ir neapsakomo skausmo nešėja, kada ji aplanko jaunus, vos pražydusius gyvenimui. Taip ji padarė ir rugsėjo 13. Tą dieną staigiai mirė Arvydas Vaičjurgis, kuris buvo bebaigęs 35-tuosius savo gyvenimo metus. Jo tėvam Valerijai ir inž. Juozui Vaičjurgiams, o taip pat sesutei Birutei Šležienei buvo lyg baisaus plėšiko įsiveržimas į jų namus, kuris nusinešė jų sūnais ir brolio gyvybę.

Šalka Jo Ann Jenkins, vėliavų sargybai Evelyn Smith ir Catherine Smith.

Madų paroda, kurią spalio 3 surengė Šv. Alfonso parapijos sodalietės, susilaukė didelės sėkmės. Gražioj La Fontaine Bleu salėj moterim patiko naujausių madų drabužiai. Daug kas laimėjo gražių premijų. Eugenija Pazneikienė padėjo visom, kurios taip sunkiai dirba, kad paroda pavyktų, ir padėjo visiems už dalyvavimą.

Baltimoriečiai lietuviai dalyvavo mišiose, kurias aukos Šventas Tėvas Jonas Paulius II Washington sekmadienį, spalio 7, trečią valandą popiet National Mall.

Lietuvių Posto 154 legionieriai kviečia visus į jautienos kepsnių balių sekmadienį, spalio 21, Eastern Center salėj Eastern Avenue. Be jautienos bus ir kitų valgių bei gėrimų. Balias prasidės 1 val. popiet ir tęsis iki 6 val. vak. Bus ir loterija su įvairiais laimėjimais. Šoniam gros geras orkestras. Bilietus galima gauti pas legionierius. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Jonas Obelinis

RSA lauko teniso pirmenybės

Rytų apygardos turnyras šiemet įvyko rugsėjo 8 gražioje Woodbridge Racquet Club, New Jersey, patalpose. Dalyvių buvo daug mažiau, nei kitais metais, ir aiškią persvarą parodė jaunimas. Vyrų meisteriu tapo Paulius Gvildys, baigmėje įveikęs Rolandą Grybauską 6-4, 4-6, 7-6. Moterų grupėj staigmeną padarė 13 metų Rima Jasaitytė, laimėjusi prieš Vandą Ve belūnienę 6-4, 6-4. Tuo pačiu jai atiteko ir mergaičių meisterės titulas. Dėl mergaičių antros vietos susitiko Rama Gvildytė ir Rima Vebeliūnaitė, kur pastaroji laimėjo 7-6, 1-6, 6-3. Mišraus dvejetainio laimėtojai dar nepaaiškėjo, nes V. Vebeliūnienės ir R. Grybauskos baigmės susitikimas prieš Paulių ir Ramą Gvildžius negalėjo tą dieną įvykti. Iš aukščiau minėtų pasekmių ir čia bus galima tikėtis jaunimo pergalės.

Pirmenybes tvarkingai ir malonioj nuotaikoj pravedė Tadas Jasaitis. Pasigesta daugiau dalyvių, ypač Baltimorės kontingento, brolių Ivaškų iš Bostono ir Aleksandravičienės bei Kubiliaus iš Hartfordo. Gerą įspūdį padarė tenisininkų prieauglis, ypatingai Rima Jasaitytė, naujoji moterų ir mergaičių meisterė. Lauko tenisui plačiai išpopuliarėjus, kitą kartą tikimasi pamatyti daugiau jaunimo ir iš kitų Rytų pakraščio vietovių.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Arvydas Vaičjurgis gimė 1944 lapkričio 14 Vokietijoje, II-jo pasaulinio karo stikuriuose, kada jo tėveliai, palikę savo tėvynę, kaip ir tūkstančiai kitų lietuvių, traukėsi į vakarus nuo artėjančių raudonojų gaujų, tikėdamiesi karui pasibaigus vėl sugrįžti į gimtuosius namus. Viltys neišsipildė ir teko ilgesnį laiką pasilikti Vokietijoje. Kada karui pasibaigus prasidėjo didžioji emigracija iš DP stovyklų į visus pasaulio kraštus, Vaičjurgiai emigravo į Ameriką. Kartu su jais atvyko ir mažytis Arvydas. Po kelių gyvenimo metų Bostone Arvydas pradėjo lankyti Šv. Petro lietuvių parapijos mokyklą, kurią baigęs stojo į Bostono Technikos aukštesniąją mokyklą, o ją baigęs, į Northeastern universitetą. Jame studijavo mechaninę inžineriją ir gavo inžinerijos mokslo laipsnį. Būdamas jaunuoliu, Arvydas priklausė prie jaunimo organizacijų, šoko tautinius šokius ir buvo veiklus skautų eilėse.

Veik dvylika metų Arvydas dirbo didžiojo Raytheon bendrovėj, ilgesnį laiką tos b-vės Missile Systems Division. Bendrovės viršininkų pastebėtas kaip gabus ir labai darbštus, buvo pasiūstas į specialius kompiuterių kursus, kuriuos baigęs, ten savo įgytas žinias pritaikė inžinerijos projektavimo darbam. Taip pat tos bendrovės buvo pasiūstas ir kurį laiką dirbo Tennessee valstijoje prie ypatingų projektų.

Arvydas Vaičjurgis labai mėgo savo profesiją, net ir daug laisvalaikio valandų praleisdamas moksliniam-technologiniam projektam ir bandymam. Buvo labai mėgiamas savo bendradarbių ir viršininkų. Užtat ir jo šermenys bei laidotuvės dalyvavo nemažais skaičiais bendrovės tarnautojų ir net viršininkų. Raytheon b-vės tarnautojai jo šermenų metu sudėjo 75 dol. Lietuvių Fondui. Ir savo tėveliam Arvydas buvo labai paslaugus. Bet kokie namų apyvokos darbai, kur buvo reikalingi pataisymo ar pagerinimo, jo mieliai buvo atliekami.

Arvydas labai mėgo skaityti knygas ir laikraščius. Dar pačioj vaikystėj jis perskaitė 100 su viršum lietuviškų knygų, kurios buvo jo tėvų bibliotekoje. Užtat jo tėvai paskyrė, šalia aukų įvairiems lietuviškiems fondams, ir lietuviškiems laikraščiams: dienraščiui Draugui 30 dol., o savaitraščiui Darbininkui ir Dirvai po 20 dol. Tai prasmingos aukos! Tiesa, prieš 14 metų Arvydo sveikata buvo sušlubavusi. Tada jam buvo padaryta širdies operacija. Iš jos pagijęs, jis jautėsi visai gerai. Nei jo tėvai, nei sesutė nepastebėjo jo kitų negalavimų. Jis daug dirbo ir gyveno normalų gyvenimą. Be to, jo filosofija buvo — nesiskųsti ir savo rūpesčių bei vargų nekrauti kitiem. Nepaisant jo filosofijos, jis visą laiką dirbo ir jautėsi gerai, todėl ir nebuvo reikalo skųstis. Bet rugsėjo 12 d. 3 val. p.p. Arvydas pasijuto blogai. Jo motina skubiai iškvietė greitąją pagalbą ir nuvežė į St. Elizabeth ligoninę, o kitos dienos rytą jis mirė. Mirties metrikoje pažymėta, jog mirė rugsėjo 13 d. 7:20 val. ryto. Ir koks nesuprantamas sutapimas. Arvydas namuose ant savo rašomojo stalo turėjo elektrinį digital laikrodį. Kai po jo mirties jo mama įėjo į jo kambarį, tas jo laikrodis rodė 7:27 val. ir buvo sustojęs, nors buvo įjungtas ir švietė. Taip jis šviečia ir rodo 7:27, bet nebeina.

Arvydo Vaičjurgio šermenys ir laidotuvės dalyvavo jo giminės, atvykė iš kitų valstijų, o taip pat daug jo draugų bei bičiulių. Jo karstą į bažnyčią, iš bažnyčios ir kapinėse nešė jo draugai. Palaidotas iš Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios po mišių, kurias aukėjo kun. klebonas Albertas Kontautas, rugsėjo 15 Forest Hills kapinėse, į kurį palydėjo gausi automobilių vilkstinė. Kapinėse švietė skaiti saulę, pūtė žvarbus vėjas. Kun. Kontautui atkalbėjus pasakutines maldas, visi skirstėsi, o Arvydas Vaičjurgis pasiliko šiame mirusiųjų mieste ilsėtis amžinai. Visi, atlydėję Arvydą į šią amžino poilsio vietą, senu lietuvišku papročiu, buvo pakviesti į Vaičjurgių namus užkandžiam.

Nuliūdime pasiliko Arvydo tėvai Valerija ir Juozas Vaičjurgiai, sesuo Birutė Šležiene, močiutė Veronika Liaubienė ir daug kitų giminių, draugų bei bičiulių. Ilsekis, Arvydai, Viešpaties ramybės.

Arvydo Vaičjurgio šermenų metų aukojos: Lietuviškosios skautybės fondai: Jūrų Budžių būrelis 30 dol., po 25 dol. — R. ir R. Bričkai, Birknaitių šeima, po 20 dol. — Laima ir Michael Cahoon, D.M.D., J. ir V. Vaičjurgiai, po 10 dol. — A. ir O. Andriulioniai, J. Špakevičius, I. ir K. Nenortai, Č. Mickūnas, A. Dabrila, L. ir Č. Kiliuliai, I.E. Manomaičiai, O. ir A. Ščiukos, S. Šmitienė ir 2 dol. — E.A. Spinelli; Lietuvių Fondai: 50 dol. — Raytheon Company Fellow Employees, Dept. 7164, 30 dol. — O. ir A. Šležai, po 25 dol. — B. ir R. Šležai ir Raytheon Co., po 20 dol. — L. ir V. Senutos, A. ir K. Šimėnai, A. ir J. Dačiai, B. Adomavičiūtė, K. ir O. Adomavičiai, R. ir R. Veitai, B. ir I. Veitai, J. Leščinskienė, J. ir S. Gimbutai, F. ir V. Izbickai, A. ir V. Girmiai, V. ir A. Liaubai, V. ir J. Vaičjurgiai, po 10 dol. — A. ir J. Matjoškos, A. Mažiulis, B. ir G. Mickevičiai, B. ir I. Galiniai, G. ir B. Vaičičiai, O. Vileniškienė, T. ir I. Janukėnai, Lapšių šeima, Č. Mickūnas, J. ir R. Rasiai, A. ir S. Baltušiai, A. Andriūnienė, 15 dol.—J. ir V. Vaičjurgiai, 10 dol. — P. ir A. Žičkai, 5 dol. — P. Jakutienė. Iš viso visiem fondam ir spaudai suaukota 907 dol.

Bostone susidarė jau tradicija,

kad šermenų metų vietoje gėlių daug kas aukoja įvairiems lietuviškiems fondams. Gėlės greitai nuvyta, o čia įamžinamos mirusiųjų pavardės.

P.Ž.

Iš Lietuvių Dienos

Maironio Parke, Shrewsbury, rugsėjo 23 įvyko LB Bostono apygardos suruošta tradicinė 8-ji Lietuvių Diena. Į ją suvažiavo lietuviai iš įvairių apylinkių ir labai gausiai. Vykdo dail. Jono Rūtenio tapybos ir lietuvių pritaikomojo meno darbų paroda. Šia proga buvo paminėta ir 75 metų sukaktis nuo spaudos draudimo panaikinimo. Apie suaktį kalbėjo redaktorius ir spaudos bendradarbis Vytautas Širvydas iš Nashua, N.H. Širvydai jau suėjo 81 metai, o spaudoje dirba nuo 1917. Jis yra dar žvalus, nemeta plunksnos darbo ir dabar, o be to, turi ir gerą atmintį. Jis minėjo, kaip lietuviai išeiviai Amerikoj kovoję už spaudos laisvę, leisdami laikraščius ir knygas, kas buvo uždrausta jų tėvynėj.

Buvo suvaidintos ištraukos iš K. Inčios dramos "Vincas Kudirka". Vaidino Bostono lietuvių dramoms sambūrio nariai, vadovaujant režisorei-aktorei Aleksandrai Gustaitienei. Jiem talkino ir rašytojas Antanas Gustaitis. Grimavo rašytojas Stasys Santvaras. Vaidino: Danielius Averka, Vladas Bajerčius, Kazys Barūnas, Andrius Dilba, Marija Gineitienė, Jurgis Jašinskas, Rozalija Petronienė, Angelė Vakaucienė.

Šis vaidinimas ne vienam žiūrovui išspaudė ašarų, nes aktoriai pavaizdavo tą kovą už lietuvišką rašytą žodį, kuris ir dabar pavergtų tėvynėj bandomas nuslopinti. Miela pažymėti naują

(nukelta į 7 psl.)

Rygos tarpzoninis turnyras vyksta rygiečių buvusiam pasaulio meisteriui M. Taliui pirmaujant. Jis įpusėjo šį turnyrą pirmuoju, turėdamas 7.5 taško po 9 ratų, tačiau įkandin sekė danas B. Larsenas su rumunu Gheorgiu, abu tik pustaškiu atsilikę (po 7), L. Polugajevskis — 6.5, Z. Ribli — 5.5, A. Adorjan (abu vengrai) — 5 su dviem nebaigtom, toliau jaunas JAV dm J. Tarjan — 5, anglas A. Mails — 4.5, jugoslavas Ljubojevič su sovietų Kuzminu — po 4 tš. Kitas JAV dalyvis tm E. Mednis, pasiūstas vieton negalėjusio dalyvauti dm L. Kavaleko, varėsi nekaip. Jis teturėjo 2.5 taško ir 1 nebaigtą. Po 11 ratų lentelė neduoda pilno vaizdo, nes daug neužbaigtų partijų. Tebepirmavo M. Talis — 8.5 tš. su 1 nebaigta, Larsenas ir Polugajevskis turėjo po 7.5 tš., Gheorgiu — (7.1), Ribli 6.5(1), amerikietis Tarjanas — 5(1), o E. Mednis — 2.5(1).

PRIEŠŠVENTINIS PRIMINIMAS!

BRANGŪS KLIJENTAI!

Pagal praėjusių metų patyrimą, daugelis iš Jūsų, artėjant šventėms, norės pasiūsti savo giminėms dovanąsiuntinį. Dovana, pasiūsta šventėms, bus daktinis įrodymas Jūsų meilės ir pagarbos savo artimiesiems.

Paprastai šiuo prieššventiniu laikotarpiu paštas būna perkrautas. Tai kartais sutrukdymo sluntinių įteikimą savų laiku. Todėl, norint išvengti panašių atsitikimų, geriau iš anksto pasiūsti Jūsų šventinius sluntinius.

Kaip ir praėjusių metų sezono, firma **COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION**, užsilimanti licenzijuotų sluntinių sluntimu į Estiją, Latviją, Lietuvą, Ukrainą ir į visus Tarybų Sąjungos gyvenamus rajonus, visada pasiruošusi Jums patarnauti, slunčiant šventinius sluntinius Jūsų artimiesiems. Tad paskubėkite — padarykite savo giminėms malonią dovaną šventėms. Reikalaukite mūsų katalogų šiuo adresu:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
488 MADISON AVENUE, 21st FLOOR
(BETWEEN 51st AND 52nd STREETS)
NEW YORK, N.Y. 10022
TEL. (212) 758-1150, 758-1151

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kalna 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Toronto Volungės koncertuos Laisvės Varpo parengime spalio 7 Bostone.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. rugsėjo 24 Eugenijaus Igno namuose Clevelande įvyko gaisras. Nelaimėje amžinai užmigo:

duktė RENEE, 14 metų,
teta ONA IGNATAVIČIUTĖ-MIČIULIENĖ, 75 metų.

Rugsėjo 26 ligoninėje mirė
MONIKA IGNATAVIČIENĖ-IGNIENĖ,
mūsų motina ir močiutė, 76 metų.

Palaidoti Visų Sielų kapinėse Clevelande rugsėjo 29.

*Nuliūdę sūnūs Eugenijus ir Vytautas,
jų šeimos ir anūkai*

A.A.

DAIL. HENRIKUI ŠALKAUSKUI

Australijoje mirus, jo motinai ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

N.Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga

A.A.

VIKTORUI IGNAIČIUI

Anglijoje mirus, brolius Andrių su šeima, Vincentą Kanadoje su šeima bei kitus šeimos artimuosius čia ir ok. Lietuvoje giliai užjaučia

Kazimieras Bačasuskas

A.A.

BARBORAI ŽEMEIKIENEI

mirus, sūnams kunigams Petriui ir Alfredui Žemeikiams, dukrai Dorotėjai Balanowski su šeima reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Teta Bronė su vyru Juozu

A.A.

EDVARDUI JUŠKEVIČIUI,

Lietuvių pranciškonų didellam geradariui, stalga mirus, liūdinčiai žmonai Eleonorai, dukrai Reginali, sūnui Vytautui su žmona Dalia reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime. Vellioniai prisiminti skiriame gregorines mišias.

*Lietuviai pranciškonai
(T. Petras Baniūnas, OFM)*

Mielai mamytei

A.A. ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, Kavaliūnų šeimai reiškiam gilią užuojautą.

Antanina Eidukevičienė

Brangiai sesutei

A.A. ALOYZAI MIKALONIENEI

mirus, reiškiam gilią užuojautą liūdinčiai sesutei Onai Jasaitienei ir dukrai Nijolei bei visiems artimiesiems.

Stefanija Čekavičienė

BOSTON, MASS.

(atkelta iš 6 psl.)

to sambūrio dalyvį Andrių Dilbą, kuris yra tik vienuolikos metų, bet puikiai jungėsi prie kitų ir vaidyba ir lietuvių kalba. Jis yra Bostono liuanistinės mokyklos mokyns.

Ši Lietuvių Diena Maironio Parke vispusiškai pasisekė. Puiki dienos programa, pietūs ir paroda visus maloniai nuteikė. Padėka jos organizatoriam, o taip pat Maironio Parko vadovybei, kuri be mokesčio duoda tokias puikias patalpas.

Kultūrinis Subatvakaris

Pirmas sezono Kultūrinis Subatvakaris įvyko rugsėjo 22 Tautinės S-gos namuose, So. Bostone. Jį pradėjo pirm. inž. Ed. Cibas, pristatydams vakaro prelegentą Edvardą Meilų iš Worcesterio. Meilus esąs baigęs Worcesterio Politechnikos Institutą Magna cum laude pažymiu, o dabar tęsia studijas daktaro laipsniu. Yra labai veiklus lietuviškame gyvenime. Worcesterio veda lietuvių radijo valandėlę, kuri yra perduodama du kartu savaitę ir jau veikia penkeri metai. Šiais metais jis buvo IV PLJ kongreso dalyvis. Dalyvavo ir III-me PLJ kongrese Pietų Amerikoje.

Prelegentas Meilus supažindino su jaunimo kongreso darbais, rūpesčiais, tikslais ir veikimo ateities gairėmis. Paskaitė gerą dalį priimtų rezoliucijų. Tos rezoliucijos yra taip puikiai paruoštos, kuriose sielojamasi visais lietuviškos veiklos darbais.

Prelegentas buvo jaunimo atstovas, buvo kalbama apie jaunimo veiklą, bet į šį subatvakarį, be poros jų atstovų, daugiau nesimatė jaunimo. Dalyvavo, kaip ir visada, vyresni.

Po geros paskaitos, prelegentas parodė daug skaidrių iš kongreso darbų ir vietovių, kuriose vyko tas kongresas, o taip pat ir kitų istorinių vietovių, kaip Anglijoje, taip ir Vokietijoje.

MIRĖ MUZIKAS ANTANAS VISMINAS

Rugsėjo 24 ligoninėje mirė Antanas Visminas, 85 metų, buvęs ilgametis Maspetho lietuvių parapijos vargonininkas, paskutiniu laiku gyvenęs Woodside, N.Y. Buvo pašarvotas Kodžio laidojimo koplyčioje Maspeth. Palaidotas rugsėjo 27 Šv. Jono kapinėse po iškilmingų mišių Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje. Nuliūdime liko žmona Teklė, sūnus Kazimieras su šeima, Antanas su šeima ir dukta Danutė su šeima.

-0-

Velionis buvo gimęs 1894 rugsėjo 17 Viekšniuose, Mažeikių apskrityje. 1910-12 mokėsi J. Naujalio vargonininkų mokykloje Kaune ir tuo pačiu metu lankė Saulės mokytojų kursus.

I Ameriką atvyko 1914 gegužės 12 ir pradėjo vargonininkauti Aušros Vartų lietuvių parapijoje New York. 1925 mokėsi Pijaus X muzikos institute ir dainavimo pas M. Petrauską.

Vargonininkavo Homstead, Pa., Clevelande, Ohio, Worcester, Mass., Waterbury, Conn.,

Atskrenda Volungės

Kasmet pavasarį ir rudenį Laisvės Varpas suruošia du kultūrinius renginius, kuriuose programai atlikti pakviečia vis naujus, dar negirdėtus dainininkus, instrumentalistus, aktorius ar choras. Laukiame šių metų rudens koncerto, kuris įvyks spalio 7, sekmadienį, 3 val. popiet. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salė. Koncerto programai atlikti iš Kanados atskrenda Volungės. Volungė yra moterų ansamblis iš Toronto.

Volungės IV PL jaunimo kongrese atidarymo proga koncertavo Londone, o uždaryme — Koenigsteine, Vokietijoje. Visur buvo maloniai sutiktos.

Universiteto minėjimas

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties iškilmingas minėjimas — akademija įvyks spalio 14, sekmadienį, 3 val. popiet. Casson Hall (pagrindinė salė) Boston College, 140 Commonwealth Ave., Chestnut Hill, Boston, Mass. Žodį tars Bostono kolegijos prezidentas kun. J. Donald Monan, SJ. Tėv. dr. Antanas Jurgelaitis, OP, kalbės tema "1597-1773 metų Vilniaus universiteto veiklos laikotarpis". Bostono universiteto prof. dr. Stasys Goštautas kalbės tema "Vilniaus universitetas nuo 1773 m. iki mūsų laikų". Bus rodomos skaidrės apie Vilniaus universitetą su inž. Romo Bričkaus komentarais. Po iškilmių bus priimamas dalyviams ir svečiam. Minėjimas bus reprezentacinio pobūdžio ir vyks anglų kalba. Dedamos pastangos šį minėjimą išgarsinti amerikiečių mokslo sluoksniuose ir tarp studentų. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos valdyba.

Bostono parengimų kalendorius

Stepono Dariaus legionierių posto moterų pagelbininkų banketas įvyks rugsėjo 30.

Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks Lietuvių Piliečių Dr-jos salė So. Bostone spalio 7. Programą atliks merginų ansamblis Volungė iš Toronto, Kanados.

Šiaudinukų kursus ruošia vyr. skautų Židinys spalio 6, nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet. Lietuvių Piliečių Klubu skautų būkle.

Tautinių šokių sambūrio šokių vakaras Lietuvių Piliečių Klube So. Bostone įvyks spalio 13.

V. Veselkos drožinių ir J. Jasiūno audinių iš Detroito parodą spalio 13-14 rengia Lietuvių Tautodailės Institutas Lietuvių Piliečių dr-jos namų 4-to aukšto salė.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, rengiamas Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos, įvyks spalio 14 BC—Bostono kolegijoje.

Antanas Visminas, buvęs ilgametis Maspetho lietuvių parapijos vargonininkas, miręs rugsėjo 24.

Amsterdame, N.Y., Elizabeth, N.J., Brooklyne, N.Y., Philadelphia, Pa. Lawrence, Mass.

Visose parapijose vadovavo choram, ruošė vaidinimus, koncertus, organizavo vyčių choras, statė operetes. Ypač daug dėmesio skyrė bažnytiniam koncertam, daug kartų atliko Th.

Vasaros Garsų trio iš Ontario, Kanados, dalyvaus Bostono lietuvių tautinių šokių sambūrio koncerte spalio 13, Liet. Piliečių draugijos salėje. Trio sudaro Dida ir Aida Dovydaitytės ir akordeonistė Aldona Biskytė.

Bostono liuanistinės mokyklos metinis banketas įvyks spalio 20 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salė.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos šurum-burum įvyks spalio 21. Pradžia 2 val. popiet.

Balfo Bostono skyrė 35 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salė.

Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks lapkričio 11. Martyno Jankaus šaulių kuopos ruošiamas banketas įvyks lapkričio 17, šeštadienį, 6 val. vak. Sandaros salė, Brocktone.

Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimas įvyks lapkričio 18.

Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks lapkričio 24 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass.

Kalėdinė vakaronė su programa vyks gruodžio 15, 4 val. popiet. Tautinės S-gos namuose. Rengia M.K. Federacijos Bostono klubas.

Vasyliūnų sonatų vakaras vyks kovo 9, 3 val. popiet. First & Second Church.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Dubois kantatą "Septyni pasakutiniai Kristaus žodžiai".

Plačiai jis reikšėsi ir visuomeninėje veikloje. Atvykęs į Ameriką, tuoj įstojo į Vargonininkų sąjungą ir joje plačiai reikšėsi, 1932-34 buvo centro valdybos pirmininku, 1934 suorganizavo vargonininkų ekskursiją į Lietuvą ir jai vadovavo.

Maspetho Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijoje vargonininku buvo 31 metus. Čia įsijungė į Balfio veiklą, reikšėsi ir Lietuvių Bendruomenės veikloje. Prisidėjo prie pasaulinių parodų organizavimo, kai ten buvo rengiami lietuvių pasirodymai. Jis buvo muzikinės komisijos narys, rengiant Lietuvių dienas 1939 metų ir 1964 metų parodose. Organizavo ir dainų šventes lietuvių tarpe — 1936 Lawrence, Mass., 1952 — Maspeth.

Išleido solo dainų su fortepijono pritarimu — O tai dėkui močiutei. Rankraščiuose liko giesmių ir dainų choram. Dirbdamas su vaidintojais ir statydamas spektaklius, parašė saržą — Mulkinyčią.

KULTŪROS ŽIDINYJE

Lietuvių Kultūros Fondo metinis susirinkimas įvyks spalio 13, šeštadienį, 10 val. ryto Kultūros Židinyje. Visi nariai kviečiami atsilankyti į šį svarbų ir istorinį susirinkimą. Programoje bus sutarties dėl Kultūros Židinio administracijos pasirašymas ir trijų LK Fondo tarybos narių rinkimas. Visų narių registracija prasidės nuo 9 val. ryto. Prašoma nesivėluoti.

Visi Židinio rėmėjai kviečiami įsirašyti nariais į Lietuvių Kultūros Fondą. Pilnateisius narys turi būti K. Židiniui paaugęs bent 100 dolerių. Šią sąlygą galima išpildyti dalimis arba kasmet mokant LK Fondo korporacijos mokesį. Atvykus į spalio 13 susirinkimą, bus galima įsirašyti į LK Fondo narius.

Kultūros Židinio išlaikymo lėšų didžiausias šaltinis yra pranciškonų rėmėjų ir Lietuvių Atletų Klubu vedami bingo žaidimai. Be bingo pajamų Kultūros Židinio išlaikymas būtų kritiškoje padėtyje. Abiem bingo grupėms vis labiau ima trūkti žmonių prarasti žaidimus. Pranciškonų rėmėjų būrelis bingo vyksta penktadieniais dienos metu, o LA Klubu — ketvirtadienio vakarais. Kas gali bent retkarčiais pagelbėti bingo darbuotojams, prašomi ateiti į Richmond Hill Bingo Hall aukščiau minėtomis dienomis. Bingo salė yra ant Hillside Ave., prie pat Lefferts Blvd., Jamaica Ave. ir Myrtle Ave. sankryžos. Visi kviečiami prisidėti, bet ypatingai pageidaujama jaunimo pagalbos.

Lietuvių Kultūros Fondo ir Lietuvių Atletų Klubu atstovai turėjo pasitarimą dėl tolimesnių pastangų remti Kultūros Židinį. LA Klubas iki šiol uoliausiai dirbo dėl Kultūros Židinio statybos bei išlaikymo. Tikimasi, kad tiek LA Klubas, tiek kitos organizacijos su gera valia ir pagalba ir toliau prisidės prie K. Židinio išlaikymo

Pagerbimas ir atsiveikimas su Tėvu Paulium Baltakiu, OFM, buvusiu Brooklyno vienuolyno viršininku, abiejų bingo grupių organizatorium, Židinio statybos svarbiausiu vykdytoju ir visų gerbiama bei mylimu globėju, įvyks spalio 13, 7 val. vakaro Kultūros Židinyje. Kaip ir pridera, šį pagerbimą naujam provincijolui rengia jungtinis organizacijų komitetas. Galima spėti, kad Tėvo Pauliaus svarbiausias linkėjimas būtų ir toliau matyti vieningų pastangų dėka gyvuojantį lietuvių Kultūros Židinį.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Prel. Ladas Tulaba, P.A., grįždamas iš Chicago į Romą, kur jis yra Šv. Kazimiero kolegijos rektorius, buvo sustojęs New Yorke ir, kun. L. Budrecko palydėtas, lankėsi Darbininko redakcijoje ir pranciškonų spaustuvėje bei vienuolynė. Į Romą išskrido spalio 1.

Spaudos atgavimo 75 metų sukaktis minima spalio 14, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Paskaitą skaitys poetas Stasys Santvaras iš Bostono. Dailiojo žodžio programoje dalyvaus Vytautas Valiukas ir Irena Vebaitienė. Minėjimą rengia LMK Federacijos valdyba.

N.Y. vyrų choro Perkūnas susirinkimas bus ne sekmadienį, bet penktadienį, spalio 5, kada choras renkasi repeticijom. Bus renkama nauja valdyba.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus spalio 10, trečiadienį, 7:30 v.v. Congregational bažnyčios salėje, 85-27 91st St., Woodhavene, N.Y. Visos narės kviečiamos susirinkime dalyvauti.

Liet. Religinės Šalpos koncertas bus spalio 20, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Programą atliks Philadelphiaus lietuvių choras Viltis, solistė Ona Šalčiūnienė ir Philadelphiaus tautinių šokių grupė Aušrinė. Po programos šokiai, kuriems gros Kazlo orkestras.

Neo Lithuania korporacijos New Yorko padalinio susirinkimas — sueiga bus spalio 6, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinyje. Bus renkama nauja valdyba. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Juozas Audėnas, išvykęs į Los Angeles, Calif., Darbininkui atsiuntė sveikinimus.

Ieškomas vienam dirbančiam asmeniui nedidelis butas Woodhavene ar Richmond Hill lietuvių gyvenamame rajone. Skambinti darbo metu 647-2434.

Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, spalio 1 išskrido į Zaragoza, Ispaniją, kur vyks tarptautinis mariologijos kongresas. Tėv. Gidžiūnas šiame kongrese skaitys paskaitą tema "Marijos garbinimas Lietuvoje šešiolikto amžiuje".

Naujų Metų sutikime, kurį ruošia New Yorko Lietuvių Bendruomenė, gros visiem žinomas ir mėgstamas Joe Thomas orkestras. Naujų Metų sutikimas vyks Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

Kultūros Židinyje rastas kryželis su grandinėle. Kas pametė, prašom skambinti telefonu 847-1681.

New Yorko Lietuvių Bendruomenės apygardos balsuotojai gali būti patenkinti savo išrinktais kandidatais, nes iš šešių išrinktų apygardos kandidatų JAV devintos LB tarybos pirmojoje sesijoje pereitą savaitgalį Clevelande, Ohio, dalyvavo net penki (alfabeto tvarka): Kornelijus Bučmys, OFM, Romas Kezys, Kęstutis Miklas, Vladas Sidas ir Aleksandras Vakselis. Sesijoje New Yorko atstovai veikliai reiškęsi ir dalyvavo įvairiose komisijose.

Bronė Oniūnienė, išbuvusi New Yorke keletą savaitių ir aplankiusi draugus, spalio 1 pirmadienį, išvyko namo į Juno Beach, Fla.

Vytautas Česnavičius, gyvenęs Richmond Hill, N.Y., 10 dienų išgulėjo Šv. Jono ligoninėje, Elmhurst, N.Y. Po sėkmingos operacijos, grįžęs į namus, sveiksta.

Stella Licata, minėdama savo motinos mirties dvyliktąsias metines, užprašė eilę mišių, kurios spalio 5 bus aukojamos lietuvių pranciškonų koplyčiose Brooklynė ir Kennebunkport, Maine, o taip pat Assumption parapijos bažnyčioje. Draugai ir pažįstami prašomi už velionę pasimelsti.

Laisvės Žiburio radijo programai, kuriai vadovauja Romas Kezys, gresia pavojus, nes savininkai nori radijo stotį parduoti ispanam. Tada iš stoties būtų transliuojama tik ispaniška programa. Visos tautinės programos, kurių ten yra nemaža, būtų nubrauktos. Dabar lietuvių tarpe renkami parašai, kad stotis būtų neparduota ir kad galėtų veikti Laisvės Žiburio ir kitų tautų radijo programos.

Dail. Česlovo Janušo spalvotas paveikslas yra įdėtas į Darbininko 1980 metų kalendorių. Paveikslas vaizduoja beržynėlį, rugių gubas, kaimo namus. Kalendorius pradėtas susęgti ir rengiamas siuntinėjimui.

Philadelphiaus spalio 20 rengiama dail. Česlovo Janušo paroda. Rengia Tautinės Sąjungos vietos skyrius, kuriam pirmininkauja Vincentas Gruzdys. Atidarant parodą, kalbės Paulius Jurkus. Drauge bus prisimintas ir pagerbtas miręs šimtmetis dailininkas Adomas Varnas. Bus parodytas spalvotas filmas, kaip dail. Č. Janušas ir dail. A. Varnas tapo gamtoje.

F. Ignaitienė užsakė mišiolą lietuvių kalba Miežiškių parapijai. Tam tikslui davė 100 dol. Mišiolas jau rengiamas spaudai. Kas norėtų mišiolą užsakyti savo gimtinės parapijai okupuotoj Lietuvoj, prašomi kreiptis į savo parapijos kunigus čia.

Už a.a. dr. Vytautą Slavinską gregorines mišias lietuvių pranciškonų vienuolynė Brooklynė užprašė Viktorija ir Juozas Gruodžiai.

N.Y. Filatelistų draugija išleido savo biuletenio rugsėjo numerį. Pradžioje pateikiama žinių iš draugijos narių veiklos, bendrų filatelijos žinių, rašo apie Klaipėdą, išverstas dr. Jono Puzino straipsnis apie aukštąjį mokslą Lietuvoje, prisimenama Vilniaus universiteto sukaktis, supažindinama su Lietuvos pašto ženklais. Biuletenį redaguoja Walter E. Norton, redaktoriaus pavaduotoju New Yorke yra Kazys Matuzas. Per metus išeina 4 biuletenio numeriai.

Į Laisvės žurnalo rugsėjo mėn. numeris atspausdintas pranciškonų spaustuvėje ir siunčiamas skaitytojams. Numery rašo: Bernardas Brazdžionis — Tėvo Garuko pamokslas, Vytautas Vaitiekūnas — Vatikano rytų politika, Juot'bė — Paslaptis nepalaidota (aprašoma, kodėl buvo sušaudyti keturi komunarai Kaune), Z.V. Rekašius — Lietuvos perspektyvos, Vilius Bražėnas — Keistina politinės veiklos kryptis, LKB Kronikos sukaktis, Stasys Barzdukas — Iš atsiminimų ir mąstymų, Vt. V. — Po JAV IX tarybos rinkimų, J. Kij. — Lietuviškuose veiksmuose, Viktoras Nakas — Jaunimo organizacijų būklė, A. Šilainis — Mūsų priešas priešas — mūsų draugas, Jonas Butkus — Prašvis laisvės pavasaris, Vytautas Seirijis — Turinys, žmonės ir vasara. Žurnalą redaguoja Juozas Kojelis.

Antanas Janušonis, Woodhaven, NY, a.a. Broniaus Labucko atminimui paaukojo 10 dol. Kultūros Židiniui. Nuoširdus acių.

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

kviečia visus atsilankyti į

SPAUDOS ATGAVIMO 75 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

ruošiamą 1979 spalio 14, sekmadienį, 4 val. popiet
Kultūros Židinyje, didžiojoje salėje.

Programoje: Rašytojo STASIO SANTVARO paskaita,
Aktorių VYTAUTO VALIUKO ir
IRENOS VEBLAI TIENĖS dailusis žodis,
Pianistės ALDONOS KEPALAITĖS
muzikinė dalis.

Įėjimas 5 dol., įskaitant gerus pačių rengėjų gamintus užkandžius ir kavą su priedais.

GAISRAS CLEVELANDE

Rugsėjo 24 Eugenijaus Igno namuose Clevelande kilo gaisras, kuriame žuvo trys žmonės: jo duklė Renee, 14 metų, teta Ona Ignatavičiūtė-Mičiulienė, 75 metų. Monika Ignatavičienė-Ignienė, Eugenijaus ir dailininko Vytauto Ignų motina, 76 metų, gaisre stipriai apdegė. Nuvežta į ligoninę, mirė rugsėjo 26.

Visi palaidoti rugsėjo 29 Visų Sielų kapinėse Clevelande.

LB Woodhaveno apylinkės valdyba primena visiem šios apylinkės lietuviams, kad rugsėjis yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Kiekvieno lietuvio pareiga sumokėti solidarumo mokestį, nelaukiant atskiros paragavimo. Šis mokestis yra toks: dirbančiai šeimai — 5 dol., dirbančiam nevedusiam — 3 dol., pensininkui — 1 dol. Prašoma pridėti auką LB kultūrinei veiklai paremti, užsiprenumeruoti "Pasaulio Lietuvį", mėnesinį žurnalą, kurio kaina metams 6 dol. Čekius siųsti LB Woodhaveno apylinkės išdininkui Vladi Jasinskui, 85-75 87th Street, Woodhaven, N.Y. 11421.

Duok Darbininką paskaityti savo kaimynui ir paragink užsiprenumeruoti.

Auka paremk lietuvišką spaudą, ypač Darbininką.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

KULTŪROS ŽIDINY,
341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.
1979 SPALIO 20, ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAK.

PROGRAMĄ ATLIKS:
PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ CHORAS
"VILTIS"

SOLISTĖ ONA ŠALČIŪNIENĖ
PHILADELPHIJOS TAUT. ŠOKIŲ GRUPĖ
"AUŠRINĖ"

ŠOKIAM GROS KAZLO ORKESTRAS

VEIKS BUFETAS

VYKS LOTERIJA

AUKA PRIE ĮĖJIMO SUAUGUSIEMS 6 DOL., JAUNIMUI
IKI 18 M. — 3 DOL.
PAREMKITE KILNŲ ŠALPOS DARBĄ!

KULTŪROS ŽIDINIUI REMTI LIETUVIŲ KULTŪROS FONDO KORPORACIJA

ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 13, 10 VAL. RYTO ŠAUKIA METINĮ
KORPORACIJOS NARIŲ

SUSIRINKIMĄ

PROGRAMOJE K. ŽIDINIO ADMINISTRACIJOS SUTARTIES

PASIRAŠYMAS

IR NAUJŲ TARYBOS NARIŲ RINKIMAS

VISI KULTŪROS ŽIDINIO RĖMĖJAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

TĖVO PAULIAUS BALTAKIO, OFM,
PAGERBIMO IR IŠLEISTUVIŲ

VAKARAS

ĮVYKS ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 13, 7 VAL. VAKARO
KULTŪROS ŽIDINYJE

STALUS IKI SPALIO 8 UŽSISAKYTI PAS:

MALVINĄ KLIVEČKIENĘ (212) 296-0406

GIEDRĘ KULPIENĘ (212) 846-1056

APOLONIJĄ RADZIVANIENĘ (212) 441-9720

SVEČIAI BUS VAIŠINAMI ŠILTA VAKARIENE IR GĖRIMAIS

ĮEJIMAS 15 DOL. ŠEIMAI, 7.50 DOL. ASMENIUI

VISUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA DALYVAUTI
JUNGTINIS ORGANIZACIJŲ KOMITETAS

KOMPOZITORIAUS,

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS RADIJOFONŲ,

VILNIAUS VALSTYBINĖS FILHARMONIJOS IR OPEROS DIRIGENTO,
BARKLEE MUZIKOS KOLEGIJOS BOSTONE PROFESORIAUS,

JERONIMO KAČINSKO

KŪRINIŲ

KONCERTAS

ĮVYKS 1979 SPALIO 27, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 V.V.
KULTŪROS ŽIDINYJE, 361 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

PROGRAMĄ ATLIKS:

1. BARKLEE MUZIKOS KOLEGIJOS 60 ASMENŲ CHORAS, KURIS DAINUOS LIETUVIŠKAI;
2. MUZIKOS KOLEGIJOS INSTRUMENTALISTAI;
3. DAINININKĖ ANGELĖ KIAUŠAITĖ;
4. BUS PRISTATYTAS JAUNAS PIANISTAS VYTAUTAS BAKŠYS, LAIMĖJĘS EILĘ KONCERTŲ.

PO PROGRAMOS — ATGAIVA IR PABENDRAVIMAS.

KVIEČIAMI VISI GAUSIAI ATSLANKYTI.